

DIRVA

THE FIELD
Nr. 9
Kovo-March 3, 1955
Cleveland, Ohio

Drasių vyrų žygis

DRAMATINIAI ĮVYKIAI BERNE. — KAIP ĮSIKŪRSI PAGARSEJUSI RUMUNŲ PASIUNTINYBĖ. — TELEFONU VEDAMOS DERYBOS. — REZISTENTŲ VADO KLAINIDINIAI, KAD LAIMETŲ DAUGIAU LAIKO. — ĮSIBROVĖLIŲ TAPATYBĖ NEŽINOMA. — JŲ ŽYGIS DAUG PASITARNAVO RUMUNIJOS SKRIAUDOMS ĮSKELTI. — LAUKIAMA ĮDOMIOS BYLOS.

(Mūsų bendradarbio Šveicarijoje)

Europos gyvenimo stebėtojai, dievaži, nestinga medžiagos korespondencijoms, bet paskutinę savaitę visus politinius įvykius nustelbė kinematografinis filmas, kurio seansus truko beveik 48 valandas. Turime galvoje dramatinį įvykių rumunų pasiuntinybėje Berne.

Rumunų pasiuntinybė yra įsikūrusi miesto rajone, kuriam vardą davė Kocherio parkas. Nuo geležinkelio stoties reikia pėsčia eiti kokias penkias minutes, šiame kvartale kadaise buvo išsistačiusios privatinės vilos su plačiais sodais, bet laikui bėgant išaugo vis daugiau didžiulių gyvenamųjų namų. Išliko kadaise turtingam berniečiui priklausęs parkas, o viena vila atiteko Berno miesto gyventojų bendruomenei (Burgergemeinde), kuri yra stambiausias žemvaldis ir namų savininkas šveicarų sostinėje. Štai šią vilą buvo išsinuomoję rumunai, dar tais laikais, kai Bukareštą viešpatavo karaliai. Prieš dešimt metų pasiuntinybės vilą perėmė komunistiniai "liaudies demokratai".

Patį vilą yra apsitvėrusi neaugšta mūrinė tvora, o kelias dešimtis metrų nuo vilos, kokio hektaro didumo sode, stūkso nedidukas pastatas, kuris kadaise buvo skirtas tarnams gyventi. Pačioje viloje gyvena rumunų Chargé d'Affaires ir du sekretoriai. Kaip ir dera geriams "liaudies demokratams", kartu buvo įsikūrusios ir jų šeimos, nes negalima leisti gyventi už "komūnos" ribų tarp "buržujų". Tarnų name gyvena šoferis su žmona, be to, ten buvo įrengta pasiuntinybės raštinė.

Jau kelinti metai rumunai nebelaiko Berne savo pasiuntinio ir tenkinasi reikalų vedėju (Chargé d'Affaires). Savo laiku šveicarų policija suėmė vieną rumuną, kuris tarnavo vietinėje jų pasiuntinybėje, bet nesinaudojo diplomatinėmis privilegijomis. Jis buvo apkaltintas ir nušautas už šnipinėjimą ir šantažą, nukreiptą ypač prieš rumunų emigrantus. Bukareštą užsigaavo ir nuo to laiko nebeskiria į Berną pasiuntinio. Šiaip apie rumunų pasiuntinybę paskutiniuoju laiku nieko nebuvo girdėti. Tuo atžvilgiu ją toli pralenkė vietinė čekoslovakų pasiuntinybė, kurios karo atstovas su padėjėjais neseniai vėl turėjo skubiai nešintis iš Šveicarijos.

Naktį į vasario 15 d., apie antoną valandą, Kocherio parko rajono gyventojai buvo prikelti šūvių garsų. Kažkas paskambino policijai ir pranešė, kad šaudoma rumunų pasiuntinybės viloje. Netrukus atvyko policijos būrys ir apsupo visą pasiuntinybę užimamą sklypą, bet turėjo pasilikti šiaipus geležinių vartų ir mūro tvoros, nes visas plotas naudojasi ekstritorialumu (neliečiamybe). Po kiek laiko iš išvilos išėjo keli vyrai, paskum moterys ir vaikai. Pasirodė, tai būta rumunų Chargé d'Affaires su sekretoriais ir jų šeimos nariais. Jų pasakojimu, į pasiuntinybę įsiveržė "fašistiniai ban-

Būti ar nebūti

New Yorke tapo sudaryta komisija aiškintis kur dėti Vliką. Svarbiausia — kelti ar nekelti jį į Ameriką.

Bet tikrumoje Vlikui yra griežtai iškiles kitas, daug didesnis klausimas: būti ar nebūti?

Paties Vliko sluogsniai su pasigėrėjimu kartoja kitataučių atsiliepimus apie mūsų politinį susiorganizavimą. Juos suglausti galima maždaug taip išreikšti:

"Jūs, lietuviai, laimingi, kad turite du dalykus: bendrą politinę organizaciją — Vliką ir savo valstybės diplomatinės atstovybės".

Prie to reikia pridurti ir tai, kas irgi ne tik mūsų tarpe, bet ir kitataučių kartais prasiitaria, tik Vliko jau vengiama kartoti. Būtent:

"Jeigu tas jūsų Vlikas būtų geras, ir jeigu jis gerai bendradarbiautų su jūsų diplomatais, tai tie dalykai jūsų politinei akcijai būtų vertingesni už auksą".

Taigi, jei būtų... Kad taip nėra, geriausiai žino visi tie, kurie yra Vlike arba arti jo (šalia ar viršum). Tad nenuostabu, jei besidominčioje visuomenės dalyje tatau irgi nėra paslaptis. Nenuostabu, kad net ir šalia mūsų ta aplinkybė kurnekur žinoma.

Tik viena (nors ir keturiais vardais bei balsais Vlike dalyvaujujanti) srovė viešumai primygtinai teigia, kad viskas gerai, o jei ir yra krislas akyje, tai tik tas vienas "Romos veiksnys". Kaikurių kitos grupės, neretai savybėje aliarmuojančios dėl padėties, viešumoje irgi mažiau ar daugiau dailina vaizdą, siekdamas palaikyti susikūrusią iliuziją apie tą vyriausiuoju išgarsintą centrą.

Ir susidėjo, kaip toj pasakoj: dvariščiai išsijusę aiškina miniai, kaip dailiai karalius apsiengęs, o minia šaukia "Tegyvuoja mūsų puošnusis karalius!" Vargas tam, kuris, savomis akimis į dalykus žiūrėdamas, prasiitaria, kad karalius nuogas... Dvariščiai ir iliuzijas mėgstantieji minia sušunka: "Išdavikas! Griovikas!"

O vistiek, nors ant laužo tuos

apgaulingų iliuzijų griovikus demink, jokiais gyrimais mėgėjų teatro nepaversi motorizota divizija...

"Mundus vult decipi, ergo decipiatur", — sakydavę cinikai politikieriai. (Pasaulis nori būti apgaudinėjamas, tad ir tebūnie apgaudinėjamas). Dabar taip nebesako, o apgaudinėja bei apsigaudinėja neprisipažindami, kartais gal net ir patys tuo tikėdami. Rezultatas tas pats. Šalia skambių deklamacijų ir super-patriotinių šūkių, Vlikas visvien stovi prieš hamletiską klausimą: būti ar nebūti?

Nes pasilikti dabartinėje subiurokratėjimo ir išsišakojusios nesantaikos būklėje reiškia ne būti, o žūti. Todėl ir prieita — bent formaliai — išvados: nepasilikti, keltis kitur.

Kol tebesvarstoma, kur dėtis, mūsų "Hamletas" visgi lieka senosios vietos, senoj būklėj, riedėdamas į pakalnę moraliai ir, gal būt, net materialiai.

Vien jau tas, kad vos apie pusę lemiančių balsų teturi aiškų nusistatymą, kur Vliką dėti, nelenia nieko gera.

Jei mūsų dešinė ir toliau laikysis pažiūros, kad ner geriau, kaip laikyti tą vyriausiu vadina, majį centrą kiek galima nematomesnėj vietoj, kur komaziariais tegalima apie žūti, o lieka tik tikėti, kas apie jį gera sakoma, tai komisija studijų negalės baigti nei per du mėnesius, nei per dvejus metus. O jei sprendimas ir bus, bet tik dėl būstinės, tai pagrindinis klausimas tuo dar nebus išspręstas.

Patys dešinės motyvai, dėl ko Vlikas esąs paliktas arba dabartinėj vietoj ar bent Europoj, yra iš esmės priešingi pagrindinės Vliko negalavimų problemos išsprendimui. Vienas iš tų motyvų yra tikinimas, kad Vlike kaip tik viskas tvarkoj. Kitas — jog jam Europoj reikia pasilikti todėl, kad juk ir Lietuva gi Europoj. Lyg Vlikas būtų tankais bei patrankomis kovojanti armija... Trečias, bene pats nuoširdžiausias motyvas — girdi, jei Vlikas nebebus Europoj, tai "Romos veiksnys" įgys laisvesnį rėmimą ir sunkiau bus eliminuojamas... Tai jau absoliučiai partinio intereso motyvas, su Vliko uždaviniais neturįs nieko bendra, tiems uždaviniams netgi akivaizdžiai priešingas.

Ir kairėje Vliko būstinės keitimo sumanymas kartais grindžiamas ne esminiais Vliko uždaviniais. Pavyzdžiui, dėstant, kad klimato pakeitimas Vliką sustiprintų, pakeltų jo autoritetą ir dėl to "Romos veiksnys" jau savaime atsidurtų antrame plane. Negi iš tiesų Vliko svarbiausias uždavinys ir yra tik nuo "Romos veiksnio" kaip nors nusikratyti? Kitiems — tebūnie Vlikas nors ir mėnulyje, kad tik jo "egzekutyvas" pasilikty nepajudintas, nors kaip tik tame "egzekutyve" ir glūdi daugiausia bėdų. Pagaliau dar kaitkam atrodo — nesiekim pertoli: perkeltim į Ameriką, sudarysim žmonėms įspūdį, kad visgi jau žingsnį esame padarę, o čia jau pažiūrėsim, pakombinuosim: kur kompromisėlis, kur nuolaidėlė, kur derybėlės — kas nors gal supins...

Taip klausimas negali būti išspręstas. Esamos aplinkybės Vlikas, jei norime, kad jis būtų, o ne žūtų, turi keisti ne tik savo veikimo vietą, bet ir savo darbo dvasią.

(Perkelta į 8 psl.)

Viceprezidentas Nixonas, stiprindamas ryšius, keliauja po Pietų Amerikos valstybes. Čia jį matome lankantis Nikaraguoje.

Vokietijos ūkio stebuklas

GERIAU BUVO PRISIPAŽINTI KRIMINALISTU, NEGU NACIU... — KURIS SAVO POSONĮ GREIČIAU Į PONUS IŠLEIS. — NE KIEKVIENAS PRALAIMTĖS KARAS YRA PRALAIMĖJIMAS. — LAIMĖJO GEROS RŪSIES PREKĖ. — MADE IN GERMANY. — AUTOMOBILIŲ PRAMONĖ JAU TOLI PRALENKĖ PRIEŠKARINĮ LYGĮ. — UZSIENIO PREKYBOS AKTYVUS 2.7 MILIARDAI MARKIŲ. — JAU PLAUKIOJA 800 PREKYBINIŲ LAIVŲ. — DARBŪSTUMO NUOPELNAS.

B. PETKONAS, Vokietija

Po karo ši šalis buvo suraizy-ta į zonas, kaip koks odes gabalas. Miestai ligi 60% sugriauti, pramonė išardyta. Žmonės demoralizuoti, be darbo ir pasmerkti bado kortelėms.

Vokietis buvo traktuojamas kaip nusikaltėlis, kaip civilizacinė pabaisa. Žodis naciis skambėjo žiauriau, kaip žudikas. Tada buvo geriau pasisakyti, kad esi kėlis kartus už kriminalinius nusikaltimus katorga baustas, kaip prisipažinti, kad buvai nacionalistų partijos narys.

Taigi, taip buvo Vokietijoj beveik ligi 1949 metų, prieš nepilnus šešerius metus. Bet čia grįžęs tas, kuris čia gyveno prieš 1950 metus, keletą metų praleistam mieste dabar rastų tiek naujo, pamatytų tiek vitrinose

(Perkelta į 6 psl.)

VISAM PASAULY

• Atsistatidino Vakarų Vokietijos vicekancleris Franz Bluecheris. Priežastis — jo partijos (laisvieji demokratai) balsavimas prieš Saaro krašto sutartį. Adenaueris deda pastangas vėl santykius su demokratais išlyginti.

• Komunistinės Kinijos artilerija pradėjo panašų artilerijos ugnimi Quemoj salos bombardavimą, kokį jie vartojo puolant Dien Bien Phu tvirtovę. Quemoj sala nuo Kinijos sausazemio nutolusi tik 4 mylias.

• Egiptas apkaltino Izraelį už nužudymą 37 Egipto karių ir 30 sužeidimą. Tas įvykis pirmadienį, Egipto teritorijoje.

• Anglijos atominių bombų mokslininkas, gimęs Italijoje, Bruno Pontecorvo, dingęs 1950 metais, atsiliepė iš Maskvos. Jis dirba komunistams.

• JAV atstovų rūmai 242 balsais prieš 175 nubalsavo mokesčius mažinti po \$20 kiekvienam asmeniui. Senatas tam priešinosi prieš respublikonų prisijungus pietiniams demokratams.

• Vakarų Vokietijos parlamentas balsuodamas pasisakė už Paryžiaus sutarčių patvirtinimą. Balsavimas buvo sudalintas į kelias dalis. Už Vokietijos okupacinės padėties baigimą 327 balsai prieš 151. Už vakarų ginkluotų jėgų palikimą Vokietijoje 323 balsai prieš 150. Už Vokietijos įjungimą į NATO ir WEU 315 balsai prieš 153. Ir už Saaro sutartį 264 balsai prieš 204.

• JAV ir Anglijos pasiuntiniai atsilankė pas naująjį Prancūzijos ministrį pirmininką Faure. Apsilankymo tikslas išsiaiškinti dėl pagreitinimo tvirtinti Paryžiaus sutartį.

• JAV aviacijos štabo viršininkas gen. Twining pranešė, apie naujų raketų gaminių, kurios tiksliai pasiekia taikinius ir už 5000 mylių atstumo.

• Bagdade pasirašyta Turkijos ir Irako karinė sutartis. Pasirašius šią sutartį Irakas kaip ir įsijungia, nors netiesioginiai, į NATO. Arabų kraštai tuo labai nepatenkinti, bet vakariečių gynybai sudaromas didelis ramstis.

• Bangkoke pasibaigė aštuonių valstybių — SEATO posėdžiai. Smulkiau aptarti Pietryčių Azijos saugumo klausimai. Valsybės sekretorius Dulles pareiškė, kad užpuolikai sudarytos labai didelės kliūtys, nes be karinio bendradarbiavimo dar nutarta bendradarbiauti kultūriniuose ir ekonominuose reikaluose.

DIRVOS JUBILĖJINĖ TALKA

400 NAUJŲ SKAITYTOJŲ

Dirva spalio mėn. 9 d. švenčia 40 metų sukaktį. Sukaktį atžymėti iki spalio 9 d. vykdoma talka sutelkti 400 naujų skaitytojų. Tai kiekvieniems Dirvos ėjimo metams po 10 naujų skaitytojų.

Į talką kviečiame visus mūsų senuosius talkininkus, bendradarbius, visus Dirvos skaitytojus ir šiaip Dirvos bičiulius.

Mums, norintiems prasmingai atšvęsti Dirvos 40 metų sukaktį, nebus taip sunku surasti 400 asmenų, kurie dar Dirvos neskaity. Tik žiūrėkim, mes visi turime artimųjų čia JAV, bet jų nemažai turime Europoje, Pietų Amerikos kraštuose, Australijoje ir net N. Zelandijoje. Paraginkime ir patalkininkaukime, kad jie Dirvą skaitytų. Negalintiems patys ją užsakykime.

Norintieji ateiti į talką ir savo kaštais užsakyti Dirvą jos dar neskaitytiems, bet neturintiems adreso kam Dirvą siųsti, juos parūpina redakcija. Čia visad yra adresas, norinčių Dirvą skaityti, bet neišgalinčių už ją užsimokėti. Ypač tokių adresų mes turime iš Vokietijos, kur mūsų tautiečiai vargan pakliuvę, kenčia visokius nedateklus.

Metinė prumerata į visus kraštus sukaustuviniais metais, iki spalio 9 d., kaštuoja \$5.00. Ir dar, kiekvienas naujas skaitytojas gauna iš redakcijos nemokamai, su specialiu sukaustuvinu įrašu knygą "Lietuva Tironų Pančiuose". Knyga 312 psl., kietuose viršeliuose, svarbi turėti kiekvienoje šeimoje. Jos kaina \$2.00. Knygos naujais skaitytojams persiunčiamos Dirvos kaštais.

Mūsų talkininkai ir bičiuliai, atsiliepdami į skelbiamą 400 naujų Dirvos skaitytojų talką, praėjusią savaitę atsuntė 9 naujus skaitytojus. Taigi mums reikia dar 391 naujo skaitytojo. Pasirūpinkim, kad jie būtų surasti.

VILTIES NAMAI

Vilties namų praplėtimui aukas atsuntė:

Steponis B., Detroit\$2.00
Svarcas J., Cleveland 2.00
Girčys B., Chicago 1.50
Vyšniauskas K., Canton 5.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame. Tikime, kad Vilties namų praplėtimą nuoširdžiai parems ir kiti Dirvos skaitytojai.

VILTIES DRAUGIJOS NARIAI

Į Vilties Draugiją yra įstoje nauji nariai:

Mieželis V., Chicago\$10.00
Kalvaitis St., E. Chicago 10.00
Rekašius Z. V., Detroit 15.00

Tautinės Sąjungos Clevelando skyrius savo įnašą iš \$600 padidino iki \$1000. Taip pat savo įnašus A. Juodvalkis, E. Chicago- is iš \$10 padidino į \$25.00, Blinstrubas T., Chicago savo įnašą iš \$25 į \$30, Bartkus J., Chicago, savo įnašą \$10 į \$25.

Mes tikime, kad ir kiti Dirvos skaitytojai į Vilties Draugiją įstos, o anksčiau įstojusieji savo įnašus padidins.

TAUTINĖS SĄJUNGOS SEIMAS

Šiais metais turi įvykti dvi metinės Tautinės Sąjungos seimas. Dabar aiškinamasi seimo saukimo vietos ir laiko klausimais. Greičiausia, seimas įvyks gegužės mėn. Bostone.

Gen. Dean, Korėjos karo divyris, dabar vadovauja šeštajai JAV armijai, dalyvauja atominiuose bandymuose Nevados laukuose.

DIRVA

Lithuanian Weekly, published by American Lithuanian Press & Radio Ass'n VILNIS, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telephone: HEnderson 1-6344. Issued in Cleveland every Thursday. Editor: Balys Gaidžiūnas.

Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at Cleveland under the act of March 3, 1879. Subscription per year in advance: In the United States — \$5.00 in Canada — \$5.50, elsewhere — \$6.50. Single copy — 10 cents.

Lietuviškas savaitraštis, leidžiamas VILNIES, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radio D-Jos (Inkorp. ne pelnui), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: HEnderson 1-6344. Išeina Clevelande kas ketvirtadienį. Redaktorius: Balys Gaidžiūnas. Įregistruota kaip antrios klasės siunta 1915 m. gruodžio 6 d., Clevelande pagal 1879 m. kovo 2 d. įstatymą. Prenumerata metams iš anksto: Jungt. Amerikos Valstybėse \$5.00, Kanadoje — \$5.50, kitur — \$6.50. Apsk. Nr. kaina 10 centų.

• Smuikininkė Elena Kuprevičiūtė iš JAV išvyko į Vokietiją. Dabar, kaip rašo Nepri. Lietuva, ji yra pasirašiusi sutartį trims metams koncertuoti Vokietijoje. Dabar gyvenanti Šveicarijoje.

• Aviacijos vyr. leitenantas Algimantas Navikėnas, Kanados aviacijos karininkas, pratybų metų vasario 19 d. žuvo Vokietijoje. Jis buvo gimęs 1928 m. sausio 18 d. Mažeikiuose. Aviacijos mokslus išėjęs Kanadoje. Vasario mėn. 23 d. palaidotas Vokietijoje.

• Tautinės Sąjungos Bostono skyriaus valdybą dabar sudaro: J. Kasmauskas — pirm., E. Čibas — vicepirm., A. Bačiulis — sekr., J. Vaičiūrgis — buhalteris ir kasininkas, J. Lendraitis — namo administratorius ir R. Veitas ir P. Bliumas — nariai.

• J. A. Urbonui, Daytono, širdingiausia padėką siunčia už Dirvos užsakymą St. Sarpalius iš Vokietijos.

• Jieva Trečiokienė Dirvai ir skaitytojams geriausių sveikinių siunčia iš Nassau, Bahamas. Ten praleidžia atostogas ir žada būti kelias savaites.

• ALT praneša, kad 1954 metais iš viso buvo gauta \$42,193.60 aukų. Valstybėmis aukos pasiskirsto: Illinois — \$11,856.26; Massachusetts — \$5,210.95; Connecticut — \$4,312.34; Michigan — \$3,790.00; Pennsylvania — \$3,553.78. New York —

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso PProspect 8-1717
Rezidencijos RPublic 7-7868

Dr. S. Biežis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 West 63 St.

VAL.: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Šeštad. tik nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66th PLACE

Dr. Antanas Rudokas, O. D.
4455 S. California Ave.
Chicago 32, Ill.

Tikrina akis ir pritaiko akinius
keičia stiklus ir rėmus.
Saukite — YA. 7-7381
Prima: vakarais 6 iki 9, šeštad.
10 ryto iki 4, trečiad. ir sekmad.
tik susitarus.

Tel. oficio ARmitage 6-0161
Tel. buto GRaceland 2-9203

N Dr. Juozas Bartkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Norvest Medical Center
2336 West Chicago Ave.
Chicago 22, Ill.

VAL.: 1-3:30, 6-8:30 p. p. pirmad.,
antrad., ketvirtad., penktad.,
10 ryto — 1 p. p. trečiadieniais
12-4 p. p. šeštadieniais.

Dr. I. Kuras-Ramunis
Spec. KUDIKIŲ ir VAIKŲ LIGOS
VAL.: darbo dienomis 3-5 ir 6-8 v. v.
išskyrus trečiadieniais 6-8 v. v.
šeštad. 10-12 v. r. — 1-3 v. p. p.

Dr. Jaras Ramunis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VAL.: antrad. ir ketvirtad. 7-8:30 v. v.
šeštad. 3-5 v. p. p. ir pagal susitarimą
7156 S. Western Ave.
MEDICAL CENTER
TEL.: Kabineto RPublic 7-1168
Buto: WAilbrook 5-3765

Taip nedera

IŠ VASARIO 16 D. MINĖJIMO DETROITE

Nepriklausomybės paskelbimo minėjimas yra brangus kiekvienam lietuviui, jei jis jaučiasi tikru lietuviu, jei siejosi lietuvių tautos ir krašto vadavimo reikalais. Nenuostabu, jog Vasario 16-ji yra didžiausia tautos šventė. Ji švenčiama su didele pagarba ir meile. Kiekvienas lietuvis, kur jis bebūtų, sužadina savo dvasines galias, atkuria Nepriklausomos Lietuvos gyvenimą, kuris buvo pražydes kaip gražiausia gėlė. Jos dvasinis ir ekonominis šuolis platin ir augstyn stebino ne tik patį lietuvi, bet dažnas svetimtautis kraipė galvą ir klausė, iš kur pažanga, toks ryžtas. Lietuva savo augimo sparta prašoko senus vakarų kultūrinius kraštus.

Minėdami Vasario 16-sios akty, ne visi pagarbiai tą šventę sutinkame ir vertiname. Štai Detroito lietuvių bendruomenė vasario 13 dieną minėjo 37 metų Nepriklausomybės paskelbimo akty, Siam minėjimui Organizacijų Centras buvo pakvietęs pagrindiniu kalbėtoju ALTO pirmininką L. Šimutį. Kiekvienas minėjimo dalyvis tikėjosi rimtos kalbos, kaip ir pritinka tai brangiai dienai. Tačiau dalyviai labai nusivylė p. Šimučio kalba. Jis šventišką nuotaiką sutersė fanatiško partiečio šūkavimais. Nežinantieji paties reikalo trošiojo pečiui, klausinėjo, kas čia yra, kam čia tie priekaištai taikomi?

Jeigu jis turėjo galvoje krikščionių demokratų partiją, ir jos satelitinį padalinį saualiaivim Vlike, jų neveiklumą tautos vadavimo reikaluose, jų ardumą į darbą kovoje dėl krašto laisvės, nesugebėjimą ar nenorą suderinti Vliko ir mūsų valstybės pasiuntinių veiklos, skaldomąją akciją, skiriant Bonnai "ambasadorių", "Draugo" prieš porą metų pradėtą šmeižtų kompaniją prieš pasiuntinius, — už tai p. L. Šimučiu, kaip katalikų federacijos vadovybės nariui ir ALT pirmininkui priklausytų padėka už teisingą prisipažinimą ir teisingą, nors ir labai griežtą, kaltinimą saviesiems ir sau.

Bet jeigu p. Šimutis savo ir savųjų kaltes norėjo tokios šventės proga primesti kitiems, kitaip tariant, pradėti partijos vardu vėl šmeižtų kompaniją, tada p. Šimutis vargu ar tinka būti ALTO pirmininku. Amerikos Lietuvių Tarybos priešakyje turi stovėti labai augstos moralės žmonės. Neužtenka pasikabinti katalikišką iškabą, reikia pagal tą iškabą ir atitinkamas prekes pardavinėti. Šventas Raštas sako: "Nedaryk kitiems blogo ir dėl mažiausio sau gero".

Dalyvis

VASARIO 16 MINĖJIMO REIKALU

Dirvoj, pereitos savaitės numery p. Z. V. Rekašius, rašydamas apie Lietuvos nepriklausomybės minėjimą, padarė kaikiurių netikslumų, kuriuos randu reikalinga pataisyti.

Aukų surinkta \$3100. Pernai buvo surinkta \$3400, bet ne \$3700 kaip korespondentas parašė. Senatorius McNemara kalbėjo ne dvi minutes, bet septynas. Jis ir buvo pasižadėjęs kalbėti tik 10 minučių dėl gerkles ligos. L. Šimutis buvo pakviestas minėjime kalbėti ne kaip Katalikų Federacijos narys, bet kaip Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas. Į minėjimo prezidiumą daugumoj pateko krikščionys demokratai ne savo aspiracijom, bet pakviesti D. L. O. Centro valdybos, kuri ruošė šį minėjimą. Ji pagal įsitikinimus bei partijas susideda iš dviejų sandariečių, vieno socialdemokrato, vieno tautininko ir vieno kataliko, jai neskaityti ponios E. Paurazienės, kuri yra ALT direktorė ir kurią mes prisikviečiame prie Centro valdybos pagalbėti.

Rengėjų pasitarimuose buvo numatyta kitokia sudėtis prezidiumo, bet numatytiems atsisakius, susidarė prezidiumas daugumoj iš katalikų. Bet kas čia blogo.

Organizacijų Centras gyvuoja jau 12 metų ir kasmet rengia Lietuvos Nepriklausomybės minėjimus. Mes taip susigvenome, kad dažnai nežūrime kokios spalvos žmonės patenka į prezidiumą. Pereitų metų minėjimo prezidiume dainavo visai kita srovė. Pagrindiniu kalbėtoju buvo p. A. Olis. Šventės programai pirmininkavo ponis M. Simsienė. Garbės prezidiume sėdėjo kiti Tautinės Sąjungos nariai. Pernai po Vasario 16 minėjimo tuli katalikai reikė nepasitenkinimą, šventės programos sudėtim. Siemet reikiška Z. V. Rekašius. Kitais metais gal kitos srovės žmonių bus nepatenkinti. Ir visų patenkinti neįmanoma.

Man nepatogu savo rengimą girti, bet visgi p. Rekašius turėtų nors vieną Vasario 16 minėjimą parodyti, kuris būtų buvęs geresnis už šiais metais Detroito suruoštą? Kelios ir kurios kolonijos turėjo sutraukusių tūkstantinį būrį lietuvių? Kelios ir kokios kolonijos surinko aukų daugiau kaip \$3000? Kelios ir kokios kolonijos turėjo meninę programą geresnę ir turtingesnę?

F. Motuzas,

L. L. O. Centro pirmininkas

L. B. SOC. REIK. KOMISIJA

L. B. Detroito apylinkė pradėjo rūpintis Detroito gyvenan-

Raudonasis Kryžius yra pagelbėjęs daugeliui asmenų, daugelį šeimų ištraukė iš didelių nelaimių ir suteikė paramą toliau gyventi.

Clevelande Raudonojo Kryžiaus rinkliava vykdoma nuo kovo mėn. 1 d. iki kovo mėn. 13 d.

čių lietuvių socialiniais reikalais. Juk kiekvienas iš mūsų gali patekti į vargą dėl nelaimės, ligos ar nedarbo. Mūsų pačių yra pareiga padėti ir nelaimę patekusiems savo tautiečiams.

Visais soc. reikalais kreiptis į kun. Br. Dagilį, 3664 Trumbull Ave., Tel. TE 3-2396 ar Valeriją Kundrotienę, 3768 Kendall Ave., Tel. TO 6-6227.

FLINT

MALONI TRADICIJA

Maža lietuvių kolonija Flinte, Mich. Vasario 16-tąją, kaip ir kiekvienais metais, paminėjo susirinkę generolo Jono Černiaus bute. Būdamas labai negausi, kolonija negali surengti viešo minėjimo. Neturi ji ir savų menininkų programai pajavairinti, taip pat ir iš kitur atskviesti neįstengia, todėl yra pasmerkta minėti Nepriklausomybės šventę savybėje.

Tačiau tas "pasmerkimas" jau virto malonia tradicija, būti generolo Jono ir ponios Veronikos Černių svečiais. Susėdę prie puikaus vaišių stalo gražus būrelis senųjų ir naujųjų ateivių ilgai vaišinosi ir šnekėdavosi apie laimės dienas Tėvynėje.

Vaišių metu šeiminkas, generolas Černius, trumpai aptarė Vasario 16-tosios dienos prasmę ir mūsų lūkesčius, o rašytojas Balys Gražulis paskaitė savo kūrybos. Ji pagrindinę programos dalį atliko visi susirinkusieji, tartinai dainuodami liaudies dainas iki velumos.

Visa kolonija yra dėkinga pp. Černiams ne vien už vaišes, bet ir už tą, lietuviui taip brangią nuotaiką, kurią jie moka sukurti savo namuose.

G. B.

COLUMBUS

LIETUVIŲ BENDRUOMENINIS GYVENIMAS

Viename iš geriausių viešųjų buvo paminėta Vasario 16-toji. Minėjimas įvyko vasario 20 dieną. Į jį atsilankė daugiausia šiame krašte gimę lietuviai.

Tenka pastebėti, kad gyvenantieji Columbus mieste lietuviai, naujai atvykę ir čia gimę, kurį laiką vieni kitų tinkamai nesuprato. Dėka Veronikai Mačienės, Stasiui Viscantui ir Marijai Viscantienės per šį Vasario 16 dienos minėjimą buvo suvesti į vieną vietą ir užmegsti glaudesni ryšiai.

Minėjime dalyvavo svečiai iš Daytono, Fairborn su kun. V. Katarskiu, o taip pat iš Lancasterio ir New Lexington su kun. V. Šuminiu.

Be bendrų pietų buvo meninė programa ir pskaita. Meninę programą atliko Kastytis Poderys (high school paskutinės klasės mokinyš) paskambindamas keletą lietuviškų dalykų. Birutė ir Laimutė Saldukaitės padėklamavo lietuviškų eilėraščių.

Paskaitą skaitė kun. Saulius Laurinaitis. Kalbėdamas lietuvių kalboje priminė, kad mes visur ir visada būtume savo tautos ambasadoriais, o savo gražioje anglų kalboje kun. S. Laurinaitis iškėlė lietuvių tautos didybę ne apimtyje, bet karakteryje.

Po kun. S. Laurinaitio kalbos čia gimę lietuviai lengvai leidosi renkami į valdybą. Į naują valdybą yra išrinkti šie asmenys: Mrs. Richard Grener, Mrs. Betty See, Mr. Vincent Yuskevich, Stasys Viscantas ir Pranas Visockis.

Naujai atvykę lietuviai tuo labai džiaugiasi ir tiki, kad dabar prasidės gyvesnė lietuvių veikla Columbus mieste.

V. S.

AKRON

GRAŽUS MINĖJIMAS

Per eilę metų Vasario 16 minėjimus Akronė rengia ALT skyrius. Šiomet minėjimui vadovavo specialiai sudaryta komisija iš A. Gutausko, V. Slesoraicio ir V. I. Naverausko. Minėjimą rengiant daug talkino kun. K. Širvaitis.

TUOJ IŠIGYKIT ŠIAS KNYGAS!

Anglų kalbos gramatika	2.00	Medžio raiziniai	5.00
J. Kukanauza		Ign. Končis	
Anglų kalbos gramatika	1.00	Milžino paukšsmė	2.50
V. Kamantauskas		Balys Sruoga	
Anglų kalbos skaitymas	2.00	Mėnuo vad. medaus	2.50
V. Minkūnas		N. Mazalaitė	
Anoj pusėj ežero	1.50	Meškiukas Rudnosiukas	2.00
P. Andriūšis		Vytė Nemunėlis	
Aukso kirvis	2.50	Namai ant smėlio	2.00
Juozas Švaistas		J. Gliuda	
Aukštųjų Šimonių Likimas	3.50	Nemunas	2.50
Ieva Simonaitytė		St. Kolupaila	
Apie laiką ir žmones	2.50	Ora pro nobis	4.00
J. Aistis		J. Gliuda	
Audra Žemaičiuose	2.20	Orfėjaus medis	3.00
VI. Andriukaitis		A. Nyka-Niliūnas	
Būdas Senovės Lietuvių ...	4.00	Po Tėvynės dangum	2.00
Sim. Daukantas		Zodžiai vytės Nemunėlio.	
Būkite sveiki	2.00	Paveikslai V. Augustino	
Dr. S. Biežis		Pragaro pošvaistės	3.50
Baltasis Vilkas	1.00	V. Alantais	
K. Binkis		Pirmas rūpestis	2.00
Balutis	1.50	Jurgis Jankus	
J. J. Bačiūno leidinys		Pietų vėjelis	1.00
Buriavimas ir jūrininkystė	2.00	Vytė Nemunėlis	
B. Stundžia		Paklydę paukščiai I	2.20
Didžioji kryžkelė	2.00	Jurgis Jankus	
B. Brazdionis		Paklydę paukščiai II	2.60
Duktė	2.40	Jurgis Jankus	
Alė Rūta		Pietų kryžiaus padangė	4.50
Daiktai ir nuorūkos	1.00	Sudarė Gaudys	
Leonardas Žitkevičius		Paskutinis Prūsų sukilėlis	2.00
Don Kamiliaus mažasis pasaulis	2.50	M. Springborn	
Guareschi		Petras Širovokas	2.70
Didžiosios atgailos	3.50	Juozas Švaistas	
R. Spalis		Po raganos kirviu	1.50
Doleris iš Pittsburgho	0.80	Jurgis Jankus	
Stepas Zobarskas		Pabučiavimas	1.50
Eldorado	1.80	J. Grušas	
J. Švaistas		Rytų pasakas	3.00
Gyvačių lizdas	2.00	V. Krėvė	
Francois Mauriac		Raudoni batukai	1.50
Galvės Berniuko Nuotykių	6.00	Jurgis Savickis	
R. Spalis		Ramybė man	0.80
Gimdytoja	1.75	J. Kėkštas	
Francois Mauriac		Sudie, pone Čipse	0.75
Gabija, literatūros metraštis	6.50	James Hilton	
Gintariniai vartai	2.00	Strėlė danguje	2.00
N. Mazalaitė		Saulės Takas	3.50
Gyvylių ūkis	1.00	Nelė Mazalaitė	
George Orwell		Šilkai ir vilkai	1.00
Giesmė apie Gediminą	2.00	Runcė Dandierinų	
B. Sruoga ir V. Petravičius		Senųjų lietuviškų	
Jaunai inteligentai	1.25	knų istorija	3.00
V. Andriukaitytė		V. Biržiška, kiet. v. r.	
Kryžkelės	3.50	papr. virš.	2.00
A. Vieniulis		Saulutė debesėliuos	1.50
Kaimynai	2.50	L. Žitkevičius	
J. Paukštelis		Šventieji akmenys	2.00
Kaip jie mus sušaudė	1.80	Faustas Kirša	
J. Petraitis		Šventoji Lietuva	3.00
Kuprelis	2.00	Jurgis Savickis	
Ignas Seimius		Teresė Neumanaitė	3.00
Konradas Valenrodas	1.50	J. Burkus	
Adomas Mickevičius		Tolimieji kvadratai	2.00
Keliai ir kryžkelės	2.50	J. Grišmanauskas	
Putinas		Tautosakos Lobynas	3.00
Kon - Tithi	3.75	J. Balys	
Thor Heyerdahl		Tipelis	3.00
Kaimiečiai	3.00	Pulgis Andriūšis (iršta)	
V. S. Rymont I-II-III-IV	po 3.00	Tomas Nipernadis	2.50
I ir II dalis	po 3.50	August Gailit	
III ir IV dalis		Tarp pelių ir vyrų	1.20
Kudirkos raštai	5.00	John Steinback	
Kregždutė I	1.50	Užgesęs sniegas	2.50
A. Rimkūnas		Aloyzas Baronas	
Kregždutė II	2.75	Ugnies pardavėjas	1.00
A. Rimkūnas		Balys Rukša	
Kiškučio vardinės	1.50	Uždraustas stebukas	2.00
Stasys Dziugas		Užuovėja	3.50
Lietuvos Istorija	3.00	M. Katiliškis	
Sruogienė	3.00	Stasius Būdas	
Lietuvių Kalbos Istorija	3.00	Vanagaitis	2.00
Dr. P. Jonikas		monografija	
Lietuvos pinigai	5.00	Valerijono lašai	1.00
Juozas K. Karys		Dr. S. Aliūnas	
Lyrikos kraitis	2.50	Vilnius tarp audrų	5.50
Mikuckis		J. Ciečnas (iršta)	
Loreta	1.80	Vilnius Lietuvos gyvenime	1.50
Stasius Būdas		Dr. A. Šapoka	
Lietuva	2.75	Velykų pasakas	1.00
A. Bendorius		Vyturėliai Laukuose	0.70
Laiškai žmonėms	2.00	Vikt. Šimaitis	
G. Papini		Trylika nelaimių	1.20
Lietuvių kalbos vadovas	4.50	R. Spalis	
Red. prof. Skardzius		Vaių knygelė	1.80
Moters širdis	2.60	M. Valančius	
Guy de Maupassant		Varpai skamba	2.50
Lietuvių Literatūra	2.00	Stasius Būdas	
Pranas Naujokaitis		Taupioji Virėja	2.00
Lietuvių kalbos gramatika	1.25	Žemaičių krikštas	2.50
Dr. A. Šešplaukis		P. Abelkis	
Visos knygos siunčiamos paštu. Užsakant pinigų siųskite:		Žemaičių nepražus	3.00
DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio		Balys Sruoga	

Kongreso leidinys apie Lietuvą

V. RASTENIS

Ryšių su vadinamosios Kersteno komisijos tyrinėjimais, Jungtinių Valstybių Kongreso išleido devynis toms specialiu raportų (keli tūkstančiai spausdintų puslapių) ir 14 didelio tiražo brošiūrų, kurios skirtos pasiskirti bolševizmo pavergtų tautų problemoms.

Tokia specialiai Lietuvą liečianti brošiūra yra "COMMUNIST TAKEOVER AND OCCUPATION OF LITHUANIA, Special Report No. 14 of the Select Committee on Communist Aggression; House of Representatives, 83rd Congress, Second Session; Under Authority of H. Res. 346 and H. Res. 438; Union Calendar No. 929; House Report No. 2684, Part 13".

Ši brošiūra nedidelė, vos 20 puslapių tekstas, ir joje yra tik labai trumpa santrauka bei komentarai tos medžiagos, kuri yra minėtuose didžiuliuose (mažesnio tiražo) leidiniuose.

DIDŽIAI VERTINGAS DALYKAS

Visi tie leidiniai yra didžiai vertingi Lietuvos bylai. Ne tik todėl, kad juose yra surinkta daug svarbios medžiagos, bet ypač todėl, kad ta medžiaga paskelbta anglų kalba ir, kas visų svarbiausia, ne kokių privačių vardu, o paties Jungtinių Amerikos Valstybių Kongreso vardu. Pirmą kartą mūsų kovų istorijoje mūsų reikalas yra išdėstomas ir ginamas nebe vien mūsų pačių, bet vienos iš pasaulyje autoritetingiausių institucijų.

Tai yra Amerikos Lietuvių Tarybos akcijos vaisius ir Amerikos Lietuvių Taryba pagrįstai gali tai vaisių įskaityti į savo nuopelnų sąrašą.

Zinoma, išėjo taip, kad šios ALT iniciatyvos ir pastangų dėka įvykusi Jungtinių Valstybių Kongreso akcija bene dar daugiau panašių vaisių yra davusi kitoms pavergtoms tautoms, nei lietuviams. Tą patį ar daugiau

laimėjo latviai, estai, lenkai, čekai ir kiti. Šalia jų net gudai garavo visai nepelnytos progos išdėstyti tokias tezes, kurios ne tik nepamatytos, bet netgi tiesiogiai nukreiptos kaip tik prieš Lietuvą. Kai lenkai, palyginti, gana korektiškai vengė toje bendroje akcijoje prieš bendrą priešą liesti savitarpinius nesuipratimus su lietuviams, gudai nei iš šio nei iš to išėjo į kovos lauką daugiau prieš Lietuvą, negu prieš komunistinę okupaciją.

Prieš Lietuvą nukreiptos gudų tezės yra tik tam tikros gudų grupės tezės. Grupės, kuri ne gudų tautos, o nežinia dar karo — rusiško ar lenkiško — imperializmo puoselėtojams savo tomis tezėmis tegali pasitarnauti.

Be to, surinktoje ir paskelbtoje medžiagoje nėra išvengta kai kurių faktinių ar interpretacinių klaidų. Yra paskelbta ir tokios medžiagos, kuri, jei ir nekenkia, tai tik nevisai reikalingai apunkina medžiagos rinkinį. O taip pat į rinkinį nepateko tokios medžiagos, kuri jame būtų labai pageidaujama ir svarbi.

Tačiau tie trūkumai neatima pagrindo džiaugtis leidiniais, kaip didelės reikšmės įnašu į Lietuvos bylos dokumentaciją. Tik vietomis jie liudija, kad sėkmingai iškovota proga nebuvo sugebėta lygiai sėkmingai išnaudoti. Iš pačių ALT sluoksnių darbar jau girdime apgailestavimus ir susirūpinimą, kaip čia bent kaip atitaisius, kas negerai padaryta.

NEPAGRĮSTAI PEIKIAMA BROŠIŪRA

Keistokai atrodo "Naujienu" redaktoriaus (ALT sekretoriaus) pasisakymas dėl tų trūkumų. Jis trūkumus teigė išreikšęs mažose brošiūrose. Jų turinys esąs menkas. "Blogiausia" brošiūra esanti apie Gudiją. Ir apie Lietuvą brošiūra esant "labai nevykusi".

Gudų reikalų išleisti brošiūra, žiūrint akimis tų gudų, kurie siekė išdėstyti gal ne tiek gudų laisvės problemą, kiek savo (ar kieno kito?) apetitus į Lietuvos teritoriją, greičiausia visiškai neatrodo bloga. Juk jie, pasinaudodami daugiausia lietuvių pastangomis sudarytą progą, pasakė tai, ką norėjo pasakyti. Kitas klausimas, ar tiko, ar buvo nuoseklų tokį jų kesinimą prieš Lietuvą įsileisti kaip tik į šią bylą. Todėl teisingiau būtų sakyti, kad ne brošiūra bloga, o reikalo vedime įvyko neapsiūriėjimas. Belieka apgailestauti, kad tas neapsiūriėjimas pervėlai pastebėtas...

Bet kad Lietuvos reikalų išleisti brošiūra būtų "labai nevykusi", su tuo negalima sutikti. Susipažinus su jos turiniu, neišvengiamai kyla klausimas, kodėl "Naujienu" redaktoriui tą savo paties akcijų vaisių taip užpuola?

Nebent tik tam, kad kalba nukryptų nuo jau pirma minėtų kaikiurių trūkumų pagrindinių esminių...

Nuo šios brošiūros ALT sekretorius skubotai atsiribojęs, nurodydamas, kad brošiūras redagavęs tulas Georgetown universiteto profesorius, o lietuviškajai brošiūrai medžiagą ruošęs dr. D. Krivickas, kuris turėjo nelaimės ALT sekretoriui nusidėti pareikšdamas kiek kitokią nuomonę apie Genocido konvenciją. ALT sekretorius nežina, "ar lietuvių rašinius buvo menkas", ar "redaktorių nemokėjo jo tinkamai sutvarkyti".

Bet argi ta brošiūra tikrai tokia "labai nevykusi"?

Pusė tos brošiūros skirta Lietuvos istorijos apžvalgai ligi bolševikų okupacijos. Tai, kiek imama dešimtyje puslapių, išdėstyta netgi labai gerai ir verta tik džiaugtis, kad pagrindinės mūsų tezės taip pareikštos oficialiame Jungtinių Valstybių Kongreso leidinyje. Ypač gerai išryškinta Vilniaus problema,

Lietuvos savarankumas bendroje su lenkais valstybėje, lietuvių tautos savitumas — kalbos visiškas skirtingumas nuo slavų ir germanų.

Tik 11-me puslapyje susiduriame su aiškia spraga, neabejotinai rankraščio trumpinimo paseka. Ten, paminėjus, kad Dekanozovo įsakymu Merkys buvo paskelbtas einančiu prezidento pareigas, tuojau persokama prie Paleckio pareiškimo. Paleckis atsisiranda "kaip Pilypas iš kanapių": nežinia nei kas jis toks, nei kokios reikšmės turi jo pareiškimai... Ir toliau, nežinančiam skaitytojui gali būti neaišku, koks vidaus reikalų ministras — senos, ar jau okupantų sukurtos vyriausybės — įsakė legalizuoti komunistų partiją. Arba minimi laikraščiai, eje nepriklausomybės laikais, bet berašę labai komunistiškai. Yra išskirti paaiškinimas, kad visiems laikraščiams buvo paskirti nauji redaktoriai.

Tačiau rinkimų aprašymas, — dėl kurio ALT sekretorius kažkodėl kaltina dr. D. Krivicką (kurio parašo brošiūroje nėra, o tik privačiai žinoma, kad jis yra rengęs brošiūros "juodraščių"), sakydamas, jog dr. Krivickas į brošiūrą beveik bolševikinę propagandą įterpęs, — visiškai nėra toks, kad tokius kaltinimus kaip nors pateisintų.

Yra duomenų iš tos medžiagos, kuri buvo patiekta liudytojui ar pačios ALT. Yra pabrėžta, kad rinkimams vadovavo valdžios paskirta, iš vienu komunistų sudaryta rinkimų komisija: kad balsavime faktiškai dalyvavo tik 15-20%, bet kad komunistiškai rinkiminė komisija vistiek paskelbė, jog dalyvavo 95,1%. Kokia gi čia komunistinė propaganda?

Jei brošiūra būtų buvusi 30 puslapių vietoj 20, gal joje būtų išvengta minėtojo staigaus ir nepaaiškinto persokimo nuo Merkio prie Paleckio, gal būtų ir kitų pageidaujamų paaiškinimų. Bet jei tas sutrumpinimas (ir apskirtai Lietuvos reikalo pastūmimas kiek į šalį) komiteto įvyko, tai tas dar nesudaro pagrindo vadinti "labai nevykusi" iš esmės visgi dar gana gerą leidinį, ir dar kergti nesamas

muodėms tame reikale jokio sprendžiamo balso neturėjusiems asmenims.

ALT sekretorius verčiau apie save apsidairytų, kodėl, apsisukelbus, kad ALT maždaug valovauja kongreso komisijos tyrinėjimams, visgi tie tyrinėjimai iš dalies "nuslydo" tokiais keliais, kad nebebuvo progos net tik vadovauti...

Dar viena ryški klaida brošiūroje yra dr. A. Trimako liudijimas, kur lyginami dabartiniai derliai su 1939 metų derliais (tas liudijimas yra ir pagrindiniuose dokumentuose). Čia nesusipratimas yra įvykęs ne dėl centnerių, o dėl bušelių. Būtent, liudytojas sako, kad Lietuvoje 1939 metais rugių derliaus vidurkis buvęs 25 bušeliai iš hektaro. Iš tikrųjų buvo 25.4 vadinami paprastieji centneriai. Rugių bušelis yra 56 svarai, arba 25.4 kilogramai. Taigi, bušeliai skaičiuojant, Lietuvos 1939 m. rugių derlius buvo ne 25, o 50 bušelių iš ha. Tas pats ir su kviečiais: buvo ne 24, o 49.6 bušeliai iš ha (kviečių bušelis yra 60 svarų, arba 27.2 kg). Bulvių buvo ne 340, o 426 bušeliai iš ha. Tai vidurkiai. Juos lyginti su duomenimis apie dabartinius derlius visiškai negalima, nes tokių duomenų joks liudininkas čia neturi. Kalbamo liudytojo pavartoti duomenys yra visų pirma tik propagandiniai duomenys iš keleto geriausių kolchozų, o be to, liudijime metriniai centneriai pavadinti bušeliais.

Toks liudijimas yra grynas neapsiūriėjimas lygiai liudininko, lygiai tų, kurie žiūrėjo, kad liudijimai būtų tikra dokumentacija. Vienas akivaizdžiai klaidingas liudijimas gali tik mažinti patikimumą ir kitais liudijimais.

Vis dėlto, nors visoje šioje byloje ir neišvengta klaidų bei spragų, visi Lietuvą liečiantieji leidiniai, kaip didieji taip ir mažieji, yra didžiai vertingi. Sunku tikėtis, kad Kongresas galėtų imtis atitaisinti įvykusias klaidas ar netikslumus. Bet tai galime padaryti mes patys. Naujojo leidinio, galima

Kantas-lietuvis

Spaudoje vėl kalbama ir įrodinama, kad žymusis ano meto mokslininkas Emanuelis Kantas buvo lietuviškos kilmės. Besiaiškinant E. Kanto kilmę, reikėtų nuodugniai patyrinėti svetimųjų šaltinius, kurie sako, kad E. Kantas tikrai yra lietuviškos kilmės, net grynas lietuvis.

Ypatingo dėmesio yra vertas Erlangeno universiteto prof. Dr. Johannis von Liermann teigimas, kad E. Kantas tikrai yra kilęs iš lietuvių. Jis kartą vienoje teisės filosofijos paskaitoje, kalbėdamas, kaip E. Kantas suprato ir aiškino valstybės atsiradimo esmę, (kur teko būti ir šio straipsnio autoriui) patiekė gana įdomių biografinių žinių apie patį filosofą E. Kantą.

Jo žiniomis, filosofo E. Kanto tėvai buvę tikri lietuviai, kilę iš Lietuvos. Tėvas mėgęs žvejybą, todėl ir įsikūrę pajūryje, Labiau mieste, Karaliaučiaus apskr. Tėvas vertėsi baldniaus (Satler) amatu, o atliekamu laiku žvejojęs. Šeimoje kalbėjosi tik lietuviškai. Todėl ir jų sūnus Emanuelis (filosofas) kalbėjęs tik lietuviškai. Vokiškai pradėjęs kalbėti ir rašyti besimokydamas vokiečių mokyklose. Bet jis pažymi, kad E. Kantas ir vėliau kalbėjęs ir rašęs lietuviškai.

Į Kanto asmenį ir jo tautinę laikyseną daug įtakos turėjo mokyklos, o jas jis lankė nelietuviškas. Jaunas būdamas E. Kantas buvo nekurį laiką mokytoju. Dėl to ypatingų gabumų jis buvo pakviestas prūsų karaliaus

išleisti vien tik Lietuvą liečiančios medžiagos rinkinį. Nebūtinai reikalingoji medžiaga jame gali būti praleista, netikslumai gali būti atitaisyti, ir šalia to gali būti pridėta visa ta reikalingoji medžiaga, kuri į Kongreso leidinius nepateko.

Parentas Kongreso išleista medžiaga, kad ir mūsų pačių išleistas, toks rinkinys būtų pakankamai autoritetingas ir, jei gerai suredaguotas bei tinkamai papildytas, būtų labai naudingas.

šeimos mokytoju Karaliaučiaus mieste.

Būdamas karaliaus šeimoje, gerai susipažino su to meto valstybine politika ir, apskritai, su bendro moksliška ir pasireiškė kaip filosofas. Vėliau, karaliaus šeimoje buvimo įtakoje, parašęs veikalą: "Ueberzeugung von der gezeztgebenden Kraft der Vernunft in Wissenschaft und Leben", kuriame aiškinamos ir sprendžiamos įvairios valstybinės problemos.

Minėtas profesorius dar pridėjo, kad dėl Trečiojo Reicho vestos nacinės politikos buvo stengiamasi užtrinti E. Kanto tikrąją lietuviškąją kilmę. Jis taip pat paneigė spėjimus apie E. Kanto švediską ar net angliską kilmę, sakydamas, kad tai yra daugiau pavydo pagrindu kilę gandai, nuneigti E. Kanto lietuviškai kilmę. Dar pridėjo, kad jo žiniomis, E. Kantas neginėjamai esąs senosios lietuvių kartos sūnus (Der Alt — litauische Voksgenosse!).

Manau, kad užinteresuotieji E. Kanto tautybės išsiaiškinimu galėtų užklausti minėtą prof. Dr. Johannis von Liermann. Jo adresas toks: F. Alexander Universitaet, Erlangen/Bayern.

S. Gečas

KRYŽIUOČIAI

H. Sienkievičiaus garsų istorinį romaną savo puslapiuose spausdina KARYS — 680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y. — pradėdamas 1955 m. sausio numeriu.

Siunčiu prenumeratą \$5.00 už 1955 m., prašau siųsti man KARY.

Vardas, Pavardė

Adresas

ANSAS IR GRITA

ERNST WICHERT

(Tęsinys)

— Į mano namus tu neateisi — gerai! Aš paruošiu mums gyventi kitą vietą, bet tu turėsi būti patenkinta tuo, ką rasi. Ar tu nori, Grita?

— Aš noriu! — atsakė ji, — bet tu nepamesk manęs, Ansa!... tai buvo juk dėl tavęs...

— Tylėk... tylėk! — sušuko jis baimingai ir uždėjo ranką ant jos burnos. Paskui jis nuėjo atgal į šeimyninę, užsivilkęs savo kailinius ir paliko namus. Tirsčia ledų kruša užpuolė jį lauke, jis nepaisė vėjo ir oro. Kai-mo kelias buvo visai tuščias... Niekas nematė, kur jis nukreipė savo skubų žingsnį.

Tą pačią naktį Vanagiškiuos kilo gaisras. Anso Vanago namas ir tvartas ir klėtis sudegė iki pamatų.

* * *

Ponas Geelhaaras turėjo savo gudrią nuomonę, bet stropiai saugojos ją garsiai pasakyti. Kam tą kerštingą žmogų dar didesniu priešu padaryti, pagaliau nieko ir įrodyti prieš jį nebūtų galima. Be to iš gaisro jis turėjo daugiau naudos, negu nuostolio. Pavasarį jis būtų šiaip ar taip turėjęs namą nugriauti, o dabar dar ir visai stambokas gaisro nuostolių atlyginimas buvo lauktinas. Jis nebuvo iš tų žmonių, kurie atbula ranka tai atstumtų.

Ansas Vanagas gaisro vietoje tik po kelių dienų pasirodė. Jis atsinešė kastuvą ir kaplį ir tuojau už geriausiai išlikusio mūro emėsi valyti šiukšlyną ir krauti į šoną apanglėjusias sijas ir lentas. Tada iškasė maždaug žmogaus augščio žemėje, dvylikos ir daugiau pėdų ilgio ir pločio, ir vienoje pusėje sienos išplovė laiptus. Viršuje aplink

kraštą taisyklingai sukrovė dvigubą sluogsnį akmenų ir plytų, priešaky ir užpakaly įkypai kylančių ir mūrą ir visą pagilintą erdvę apdengė senų sijų, stulpų ir lentgalių kerliopa dangą. Kad daugiau sustiprintų tai apmetė dar šiukšlėmis ir žeme. Priešaky įeiti pasilikio skylė, apsaugota visokios aplūžusios medžiagos jaukalo, užpakaly kraigo maža skylė kaip langas arba dūmtraukis. Į vidų prinesė samanų ir šiaudų.

Buvo natūralu, kad iš dvaro ir kaimynų susirinko žmonės, kurie spogsojo į šitą nepaprastą statybą ir išnešiojo žinią, kad Ansas Vanagas esąs sugrįžęs ir įsukuriąs gaisravietėje. Ir Geelhaaras, vos apie tai išgirdęs, skubinosi sužinoti vietoje, ką tas lietuvis iš tikrųjų bus sugalvojęs. Kai tik Ansas pamatė jį atvykstant, tuojau pakėlė šautuvą, iki tol paslėptą po vienu medžio stuobriu, ir pasistatė jį šalia savęs, kad gerai matytų. Tada jis, nesutrukdydamas darbo, laukė prakalbinamas.

— Ką, po budeliais, tu čia dirbi, Ansa? — paklausė dvarininkas, kurį laiką tyliai prisiziūrėjęs.

Ansas atsisėdė, pasirėmė ant kastuvo ir iššaukiančiai jį pasiziūrėjo.

— Statausi žiemai namus, pone, — sušuko jis, — kiekvienas juk turi kokią pastogę turėti.

— Bet čia mano gaisravietėje?

— Ant mano paties žemės, pone? Aš manau, dėl to negali niekas nieko prieš turėti.

— Mesk savo tauškalus, Ansa! Aš manau, tu jau pas teisėją ir kleboną girdėjai, kaip dalykai stovi.

Vanagas ironiškai nusijuokė.

— Pamatysim, pone. Geelhaaras kažką piktai suniurzgėjo. Po kiek laiko paklausė:

Ar tu šitoje skylėje manai žiemą gyventi?

— Ne kiekvienas turi didelius namus su tvirtu stogu ir daug kambarių.

Dvarininkas tvirčiau įsisupo į savo kailinius.

— Tai ne žmogui čia gyventi, Ansa! Kai tik ims tirpti sniegas, ta skylė prisigers vandens. Tai jokia pastogė žmogui, sakau šau tau.

— Tai ji vis dėlto bus pakankamai gera laukiniams žvėrims, — šaipėsi Vanagas. — Saugokis! Dabar aš būsiu laukinis žvėris, kai mane sueržins.

— Tu esi pusgalvis, — pastebėjo Getlhaaras, darydamasis grubus. — Jeigu tu neturi jokios pastogės, kodėl nesikreipi į mane? Savo namuos aš turiu vieną tuščią butą.

Aš jį tau mielai perleisiu žiemai, o jeigu tu vasarą norėtum pas mane dirbti, Ansa! — mes ir dėl viso kito susitartume.

Lietuvis energingai papurtė galvą.

— Nei žiemai, nei vasarai. Aš priklausau čia. Kad tai ir ne namas, tai vistiek šuns būda iš bėdos, ir aš savo paties šunim būsiu, ligi vėl tapsiu ponu to, kas man priklauso.

— Bet aš čia tavęs negaliu pakęsti, Ansa! Man reikia tvarkytis.

Vietoje atsakymo lietuvis iš lėto pasisiekė šautuvo, patikrino spyną ir pasistatė vėl šalia savęs. Geelhaaras žinojo, ką jis mano. Nors jo platus veidas ir išrodė lyg juokytų, bet jis ne visai gerai jautė.

— Tu apsigalvosi, — pasakė jis ir nuėjo sau.

Tiktai tada, kai Ansas savo žeminę visai galutinai įsirengė, jis vieną vėly vakarą pasileido į pasienį. Prieš vidurnaktį pasiekė

namus, kur Grita pas savo motiną gyveno, apėjo juos aplinkui ir pasibeldė į kambario, kur žinojo merginą miegant, langą. Grita išsigančius pašoko iš sunkaus sapno.

— Tai aš, Grita, — sušuko jis į vidų. — Apsirenk, pasiimk, kas tau priklauso, ir išeik. — Ji pakluso, nieko neklausinėdama.

Ansas pavaikščiojo pas duris šen ir ten, ligi ji atsirado. Ji buvo išsiruošęs lyg į ilgą kelionę per kraštą ir rankoje ryšulį nešęs.

— To namo jau nebėra, — tarė jis jai, einančiai šalia jo.

— Aš žinau, — atsakė ji tyliai, — jis esąs nudegęs.

— Jis sudegė su viskuo, kas jame buvo... ir viskas, kas jame buvo įvykę, nudegė nuo žemės paviršiaus.

Ji sunkiai atsiduso.

— Bet žemė yra švari, — tęsė jis toliau, — ir ji priklauso man. Ar tu nori eiti su manim, Grita?

Ji atsisėdė į jo ranką ir nuleido galvą ant jo peties.

— Ar tu eisi dabar su manim, Grita, — paklausė jis dar kartą. — Aš nepadaviau užsakų pas kleboną ir linksmy vestuvių nepakelsim, mylimoji. Bet aš turiu pastogę, pakankamai didelę mudviem abiems, ir aš eisiu dirbti, ligi vėl galėsiu artėti ir sėti. Ko mes ir su klebonu beprasidėtume? Jis neteisinas, kaip ir visi kiti. O vargšai žmonės, kaip mes, kas rūpi tiems visiems, ar apie juos gerai, ar blogai kalbama. Ar tu eisi su manim?

— Einam, — tarė ji pasiryžus. — Dabar geriau šitaip. Aš vistiek esu Dievo pasmerkta — jis mūsų nepalaimintų.

Ansa tai šaltai perliejo. Bet jis vyriškai susivaldė, apkabino ją ir sušnabždėjo į ausį:

— Būk rami! Aš tai imu ant savo sąžinės.

— Ne, ne! — sušuko ji išsigančius, — tu neprivalai... bet aš tave amžinai mylėsiu.

Ji žygiavo tolyn per žvaigždėtą naktį, dvi-tris valandas, nekalbėdama. Ir paskui perėjo tiltą prie jo gimtojo kaimo ir pasuko į šoną. Grita nusmaukė skarą nuo veido ir veizėjo į vietą, kur pirmieji kaimo namai tarp medžių buvo stovėję — ji buvo tuščia. Tik žemai nuo paviršiaus kilo kažkas lyg mažas šiukšlių kaupias. Jis paėmė jos ranką ir per griuvusių liekanas nuvedė iki savo žeminės, nuėmė lentas nuo įėjimo ir parodė žemyn į kiaurymę:

— Štai jaunamartės kambarys! Grita stovėjo virpėdama.

— Ar tu apsigrįžai? — paklausė jis, ir tai skambėjo, lyg sakytų: pasilik pas mane, nenueik. Taip ir ji suprato. Bet ji dar lūkurio, ir jis tvirtai uždėjo rankas ant jos kūno ir stūmė ją prieš save į angą. Staiga kažkas šovė jai į galvą. Ji praskleidė savo švarką ir išsitraukė auksinį kryžių, kurį prieš širdies nešiojos, atstatė jį prieš vyrą ir iškilmingai pabrėždama paklausė:

— Ar tu būsi man ištikimas, Ansa? Prieš Atpirkėjo Kryžių!...

— Kaip tu mane myli — amžinai! — atsakė jis.

Jie nusileido duobės laiptais...

* * *

Žiema tęsėsi. Ansas stropiai dirbo prekyvietėje ir pelnydavo pakankamai tiek, kiek jam ir Grita reikėjo. Pradžioje buvo nemažai stebimasi ta pora ir jos keistu gyvenimu. Bet tuojau buvo apsiprasta per pietus ir vakarais matyti dūmus iš gaisravietės kylant, o paskui jau ir to daugiau nebebuvo paima. Kiekvienas juk pats savo reikalų pakankamai turėjo.

(Bus daugiau)

Juozo Mikuckio rinktinė

B. KAZIMIERAITIS

Kai tik paimu į rankas poeto Juozo Mikuckio eilėraščius, būtinai užplūsta mane seni atsiminimai. Gal prieš trisdešimt metų gimnazijoje turėjau draugą, kuris rašė eiles, labai tragiškai žiūrėjo į visą kasdienį gyvenimą ir paskui gyvenimo buvo nustumtas labai prozišku keliu. Man ir šiandien rodo, kad jis turėjo didelį talentą, kurį vėliau buvo priverstas pakasti po ariamosios žemės vėleną, o dar vėliau po uniformą.

Sviesa reikalinga ir poetui, nes vieverselis, kai neturi progos eiti didesnių mokslų, gilinantis savo giesmę nuo pat tos dienos, kai pakyla nuo vėlenos ir pirmą kartą sutirtilrena, taip iki pat mirties, tai jo ir giesmė išeina mėgėjiška, paprastutė, be plačios skalės, be didelių niuansų.

Tą draugą prisimenu dėl to, kad jis, rodė tuomet jau, kaip dabar man matos, nemaža originalumo, dar stipriai buvo užkrestas J. Mikuckio "Vasaros kaukių", tuomet šviežiai pasirodžiusių ir dainavusių rožės ir razetos ir hiacintus ir žemčiūgius ir kitus gražius daiktus, labai tam mano draugui artimus, nes jis dar buvo visiškai jaunas Verteris ir jokių filosofijų ir metafizikų ir kitų poezijos šaltinių dar nepajėgė pasiekti ir atsisototi ant savito kelio (po teisybei, retas kas nėra originalus, net ir metafizikas, ypač bent tol, kol jis visiškai subręsta, tai ir savo draugo aš nekaltau už anuos jaunystės metus, tik gal liuos, kad jis neturėjo progos gerti iš didelių šaltinių ir raminti savo troškulį ir skleisti savo talentą).

Dabar "Terra" išleido Juozo Mikuckio poezijos rinktinę. Lyrikos kraitis, kurio sudėta daugelis jo eilėraščių iš ankstyvesniųjų rinkinių ir pridėtas dar visiškai naujas skyrius — "Žiburėliai prieblandoje". Matyt, dėl šios dienos skrudžių knygai plyti sąlygų rinktinę sudaryta ne tuo pagrindu, kaip, sakysim, Bern. Brazdžionio "Per pasaulį keliauja žmogus", kur skaitytojas suras ne vieną ir menkesnį pačios žaliausios jaunystės bandymą, kuris skaitytojo gal ir nesužavės, bet poezijos keliais besidominčiam, o ypač literatūros tyrinėtojų aiškiau parodys, kaip poeto eita į jėgą, kol pasiekta viršūnių. J. Mikuckio rinktinė nėra toks rinkinys, kur surinkta viskas iš visų rinkinių ir periodikos. Jo rinktinė yra atrinktų eilėraščių rinkinys, vadinasi, pačių geriausių.

Juozas Mikuckis — K. Binkio pirmųjų "Vainikų" kartos poetas, Sruogos, Putino, Kiršos viešnamas, ir įdomus dabar klausimas, ko mes rečiau minimi Mikuckį, kai kalbame apie anos trijų poetinę kartą. Bandant atsakyti, žinoma, galima bandyti surasti Ameriką, kuri jau seniai surasta, tik niekas apie ją nekalba ir negalvoja. O klausimas įdomus. Man rodo, tarp anos trijų ir Juozo Mikuckio yra tas skirtumas, kad anie literatūra, savo atveju poeziją yra padarę lyg ir profesija, o J. Mikuckis nuo pradžios iki galo giedoto ir tebegieda mėgėjiškai vieverselio giesmę, neperkeldamas į savo poeziją jokių filosofijų ir metafizikų, nesidomėdamas jokiais linkmėmis ir srovėmis, nesigaudydamas jokio formalinio išradingumo, liedamas eilėmis tai, ko reikalauja poetiška jo lietuvių ir žmogaus širdis. Į mėgėjų, žinoma, mažiau kas kreipia dėmesį, negu į profesionalus įeškotojus naujų kelių.

Tik šitas "giedojimas iš širdies", tas Mikuckio poezijos vieverselis mėgėjiškas pobūdžio toli gražu nesako, kad jo daina nebūtų pasiekusi lietuvių širdies. Priešingai, kai kurių jo dalykelių populiarumas rodo, kad Mi-

kuckio poezijos paprastumas didelių gilybių nesivaikščiam mūsų kaimo ir miesto paprastam žmogui ir net inteligentui seniai jau pasidaręs toks paprastas ir artimas, kaip vieverselio giesmė. Žodžiu, kai kurie jo sukurtieji dalykėliai seniai jau pasidarę lyg ir liaudies nuosavybė. Užtenka čia tik suminėti vieną kitą posmą iš pačių populiariausių jo eilėraščių, kad pasitvirtintų šitas teigimas. Štai —

Sunkus gyvenimo draugužė,
Neklausk — už ką tave myliu!
Atsimink audras, kur baisiai

Arba:

Žvaigždė, kuri jaunystę mano
Spindėjai man graži, jauna,
Pakilk nuo juodo okeano,
Užeik svajojimų pilną!

Arba elegija:

Skamba varpas užu šilo...
Ką gi lydi jo garsai?
Žmonės kasa kapą gilų —
Ką šaltai priglaus jį?

Šitie ir kiti posmai jau girdėti šimtus ir šimtus kartų per pastarąsias kelias dešimtis metų, rašinėti ir persirašinėti į visokių jaunimo užrašų ir albumų ir nuolat kartoti iš lūpų į lūpas, net nebeatimsiant, kad jų autorius yra Mikuckis. O šitai rodo, kad Mikuckis, visiškai neįjėškodamas savo kūriniams didelių puošnybių ir neperprantamų gilybių, sugebėjo paprastumu ir nuosirdumu pagauti plačius tautos sluoksnius ir užkrestį juos savo žodžiu taip, kad jau sunku su juo persikirti, kaip su liaudies daina. Tik Mikuckio kūryba nėra liaudies kūrybos įtakoj, jis yra visiškai individualus poetas, dainius ir žmogus, kaip jis pats savo viename eilėraštyje sako, dainuoja jis, kas rūpi žmogui ir lietuviui.

J. Mikuckis jau dainavo apie tėvynę ir kovas už jos likimą dar anais nepriklausomybės kūrime ir gnyimo metais, nes jis pats buvo tų kovų ir pirmųjų nepriklausomybės žingsnių dalyvis, kartu dainavęs tai, kas liejosi iš jo kaip lietuvių širdies. Jo pirmasis rinkinys pasirodė 1910 m., ir labai gaila, kad pažinčiai su šiuo mūsų plunksnos veteranu, dar ir dabar vis tebekuriančiu poetu neįdėtas pluoštas jo gyvenimo kelių nušviečiančių ir jo kūrybą apibūdinančių žinių, kaip buvo padaryta, sakysim, su tos pat "Terros" iš-

Alliance, Ohio valstybės medidelis miestelis (26.000 gyventojų), turi šį garažą, kuriame telpa 68 mašinos. Už pirmas dvi stovėjimo valandas apmoka vietiniai prekybininkai.

SKAUTAI

SKAUTAVIMO IR TĖVYNĖS PAŽINIMO VARŽYBOS

Su šių metų pradžia LSB 1-jo JAV rajono vadeiva sktn. A. Matonis paskelbė skilčių — būrelių skautavimo varžybas — visiems 1-jo rajono vienietams. Dalyvauja jaun. skautų-vilkiukų būreliai, skautų skiltys ir sk. vyčių būreliai. Šie vienetai tarpusavyje varžysis tik savo sąkose. Šiuo metu vyksta pasirušiamasis laikotarpis, kuris truks iki gegužės 1 d. Antrajame laikotarpio — gegužės 1 — birželio 15 d. kiekvienoje grupėje bus pravesta vietiniai patikrinimai sk. šventėse, iškylose ar gegužinėse. Trečias laikotarpis skirtas baigminėms varžyboms, kurias praves vadeivos sudarytoji vyr. teisėjų komisija birželio 2-je pusėje. Visas rajonas paskirstytas į keturias grupes: 1) Bostono, 2) Hartfordo, 3) Waterbury ir 4) New Yorko. Šių grupių nugalėtojai susitiks baigminėse varžybose.

Varžybų objektas yra praktiškos skautavimo žinios ir Tėvynės pažinimas. Visi patikrinimai atliekami tik praktiškai ir gamtoje. Nugalėtojai gaus dovanas. Skautams yra įprasta pasivaržyti ir parungtyniauti, tačiau šios varžybos pasižymės tuo, kad jose dalyvaus ne vienos vietovės skautai, bet kelių vietovių kaimynai. Baigime susitiks daugelio vietininkų skautai, o tuo pačiu platės jų ryšiai ir pažintys. Pernai to rajono Rambyno stovykla pagyveno skautavimą dvasią, o šiemetinės varžybos dar labiau sustiprins broliškus ryšius.

VILKIUKŲ VADOVŲ KURSAI BOSTONE

Kovo 26-27 dienomis Bostone bus LSB 1-jo JAV rajono kursai vilkiukų vadovams. Kursus organizuoja pasktn. Algis Banevičius. Programos vadovė bus LSB Vilkiukų Skyriaus vedėja v. s. Lidija Čepienė. Kursantų priėmimu rūpinsis Bostono skautų vietininkija. Kursų vieta: Tau-

leistaja, taip pat tik apyplinė K. Binkio rinktinė.

Per tuos daugelį metų, kaip rinktinė sudėtieji eilėraščiai rodo, J. Mikuckis dainavo apie girių, gojų, rūtų šalį, savo senėvių kapų tėvynę, ir ragino ją sukkti jūron, dainavo gamtą ir žmogų ir šiandien tebedainuoja. O tos naujos jo dainos įrodymai — naujas didelis skyrius rinktinėje, kur poetas, kaip ir prieš keletą metų išleistose "svetimo-se viršūnėse", dainuoja tremties lietuvių lūkesčius.

tos Namai, 484 East 4th St., South Boston, Mass.

Rajono vadeiva ragina visus vilkiukų vadovus dalyvauti šiuose kursuose. Kursų dalyviai privalo iki kovo 20 d. užsiregistruoti pas psktn. A. Banevičių, 21 Boydoin St., Boston 21, Mass.

50-TAS SKAUTŲ AIDAS TORONTE

Vasario mėn. Skautų Aidas atžymėjo kuklį, bet gražią sukaktį — Toronte nuo 1951 m. pradžios jau išleistas Nr. 50. siam numeriui viršelį piešė dail. Telesforas Valius. Jo turinys yra skirtas Vasario 16-jai. Pradedama spausdinti apsakos vertimas — "Vaiduoklių Skiltis". Jos veiksmas vyksta Suomijos ir Rusijos karo metu, 1939-40 m., žiemą. Didvyriška suomių skautų skiltis veikia sovietų užfrontėje. Tik savo narsiųjų sūnų dėka mažoji Suomija įstengė atsispirti milžinui raudonajam grobikui. Veiklą verčia bostoniškis Raimundas Mieželis, o iliustruoja clevelandietis Algis Muliolis.

SKAUTŲ DARBAI NEW YORKE

New Yorko skautų vietininkijos jaunimo vakaras Brooklyn Aprišimo parapijos salėje praėjo nepaprastu pasisekimu ir sulaukė daug svečių iš tolimų ir artimų apylinkių. Pirmoje dalyje paminėta skautų vyčių dr. vės penkmetis. Suvaidinta Vyt. Alanto komedija "Buhalterijos Klaida" ir vėliau smagiai pasišokta.

Korp! Vytis New Yorko skyriaus pirminkas psktn. A. Silbajoris sutiko praversti skiltininkų kursų N. Y. skautams-tėms. Tai yra gražus pavyzdys vytičiams, skatinas visus aktyviau prisidėti prie jaunųjų vadovų prieauglio lavinimo.

VIESNIA SKAUTISKAME CLEVELANDE

Vasario 27 savaitgalį Clevelande lankėsi Lietuvos Skautinių Seserijos Vyriausioji Skautininkė v. s. Ona Zailskienė iš Cicero, Ill. Ji turėjo darbštų savaitgalį — dalyvavo iškilmingose pamaldose ir sueigoje, aplankė stud. skautes, svečiavosi pas skaučių vadovus ir tarėsi su jomis skautiškos veiklos reikalai. Prieš išvykdamą dinamiškoji viešnia praleido porą jaukių valandų Clevelando skautininkų tarpe, sktn. Šenbergu bute.

KĄ JAUNIEJI SAKO APIE SAVO LAIKRAŠTĮ

Benito Nausėda (Cambridge, Mass.). Aš visus "Tėviškėlės" numerius esu surinkęs. Dar ir tuos, kai ji su mama "Dirva" mane lankė. Man ji visados atneša ką nors naujo, ir kas svarbiausia: lietuviškai. Nuo trumpiausio eilėraščio iki ilgiausios pasakos, viskas buvo įdomu.

Eduardas Gregeris (Centralia, Illinois). Aš gyvenu mažame Centralia miestelyje. Lankau šv. Marijos Seserų vedamą mokyklą. Lietuviškai čia nei vieno žodžio negirdžiu. Parėjęs iš mokyklos pirmiausia išmokstu pamokas, o paskui paskaitau "Tėviškėlę", ir paskambinu piano.

Mes esame čia vienintelė lietuvių šeima, todėl "Tėviškėlę" yra labai laukiama viešnia.

Sarūnas Jurgis Valiukėnas (Chicago, Illinois). Redaktoriau, prašau atspausdinti "Tėviškėlėje" ką nors apie šulinį ir nupaišyti kaip jis atrodo.

Algis Bitėnas (Elizabeth, N. J.). "Tėviškėlės" Nr. 2 vakar gavau. Ačiū. Labai įdomus. Tai lietuviškas perliukas. Tik man labai nemėla, kad ją pavėluotai gaunu. Žinau, priežasčių tam yra daug, o svarbiausia, kad ne visi vaikai skaitome savo laikraštėlį. Vaikai gal ir skaitytų, bet tėveliai neišrašo. Žinau vaikų, kuriems tėvai neduoda pinigų laikrašteliui, bet duoda kitiems menkiesiems.

Uosis Juodvalkis (East Chicago, Ind.). Aš labai laukiu "Tėviškėlės" ir negaliu sulaukti. Man labai patinka "Didvyrių keliais" ir aš noriu sužinoti ar tie didvyriai pabėgo iš pilies.

Vėjūnė Svotelytė. Man labai patinka "Tėviškėlę". Ir labiausiai man patinka Skautų palapinėje, todėl, kad aš esu skautė, ir dar skiltininkė.

Užsakykite "Tėviškėlę" savo atžalynui. Tuoju siųskite šį laiškelį TĖVIŠKĖLEI, 2313 W. 91 St., Chicago 20, Ill. Prašau siuntinėti "Tėviškėlę"

Vardas ir pavardė _____
Adresas _____

- Siūnciu \$3.00.
- Pinigus pasiųsiu vėliau.

OMAHA

PAMINĖTA VASARIO 16-TOJI

Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimą organizavo ALB Omahos apylinkės valdyba. Vasario 16 d. 7 val. vakare parapijos bažnyčioje kun. dek. J. Tautkus atlikė pamaldas Lietuvos intencija ir pasakė gražų, šventei pritaikytą pamokslą.

Sventės minėjimo aktas įvyko parapijos salėje šeštadienį — vasario 19 d. 7 val. vakare. Minėjimo atidaromąjį žodį tarė apylinkės valdybos pirmininkas J. Sakalas. Paskaitą skaitė mokyk. V. Bulkaitis. Toliau sekė priėmimas rezoliucijų, kurias perskaitė J. Paukštaitis. Priimtųjų rezoliucijos pasiūstos JAV Prezidentui, Valstybės sekretoriui ir vadovaujantiems senatoriams bei kongresmanams. Prieš prasidedant meninei daliai turėta pertrauka, kurios metu pravesta rinkliava. Aukų surinkta apie \$400.

Meninėje dalyje pasirodė Scenos Mėgėjų Būrelis su rež. G. Veličkos vieno veiksmo vaizdeliu: "Lėk, mano sakaleli". Šį scenos vaizdelį rež. G. Velička specialiai parašė Vasario 16-tosios minėjimui; pats autorius jį režisavo ir vaidino patį sunkiausią vaidmenį. Be autoriaus dar vaidino: J. Drukteinis, R. Drukteinis, J. Jablonskis, Z. Kloviškytė ir St. Radžiūnas. Dekoracijos — B. Sulskio, techniškieji scenos darbai — J. Deksnio, scenos apšvietimas — P. Mikalauskas.

Vaidelyje autorius nukėlė žiūrovą į 1944 m. rudens kilaumą, kuri apgaubė visą Lietuvą veržiantis ten raudonųjų maskolių gaujoms. Šio sjaubo fone organizuojasi partizanai ir prašo pasitraukiančiųjų į Vakarus skelbti pasauliui apie Tėvynę ištikusią nelaimę. Vaidelis buvo suvaizdintas įtikinčiai. Baigiantis vaidinimui beveik kiekvienas žiūrovas šluostėsi rasotas akis.

Malonu pabrėžti v. s. O. Zailskienės judrumą ir pasišventimą skautiškam darbiui. Ji noriai lanko skaučių vienetus. Buvo Los Angeles, Calif. Omahoje, Nebr. ir dabar viešėjo Clevelande. Tas labai teigiamai atsiliepia visam Seserijos veikimui, nes pati Vyriausioji Skautininkė betarpiu susipažįsta su skaučių vienetų veikla.

— SKS —

N. ZELANDIJOS LIETUVIAI

Naujojoje Zelandijoje nukeliausioji tremtinių dalis yra toliausiai nutolusi nuo pačios Lietuvos. Bet toliausiai nutolusi tik mylių skaičiumi. Ten išsikūrusi nedidelė lietuvių kolonija yra labai jautri kiekvienam lietuviškam reikalui, tik jų pačių negausumas, neturėjimas pakankamai meninių pajėgų, neleidžia

Minėjimas, kaip ir pamaldos bažnyčioje, užbaigtas Tautos Himnu.

MIAMI

MOTERŲ KLUBO BAZARAS

Miamės lietuvių moterų klubas buvo surengęs labai sėkmingą bazarą. Per 3 dienas žmonių dalyvavo virš 600. Rengėjos turėjo daug vargo surengti tokį didelį parengimą. Tokiai mažai lietuvių kolonijai nemažas darbas. Moterys surinko ir pačios padarė daug visokių brangių ir pigesnių laimėjimų dovanų. Didžiausia garbė priklauso Moterų Klubui pirmininkei poniai Styles. Ji sumanė tą parengimą, ji turėjo ir daugiausia darbo. Daug dirbo Mrs. Verbela ir kitos.

Izd. Juozas Ratkus

surengti didesnes ir įspūdingesnes lietuvių šventes. Bet turimom pajėgomis stengiamasi nepraleisti jokios progos ir kelti Lietuvos laisvės bylą.

N. Zelandijos lietuviai gyvena keturiose, viena nuo kitos gana nemažais atstumais nutolusiose, apylinkėse. Aucklande gyvena 84 lietuviai. Toks pat skaičius gyvena ir Wellingtono apylinkėse. Dunedine gyvena 42 ir Christchurch apylinkėse 29 lietuviai. Taigi iš viso tik 239 lietuviai. Suaugusių vyrų yra 82, moterų 73 ir vaikų 84. Du lietuviai naujoje N. Zelandijos lietuvių kolonijoje jau yra mirę, bet per tą laiką yra 26 gimę.

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba rąkandai tampa supaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERSIS, dėl apkalnimo, ko visada reikalauja apdraudos kompanijos pirm, ne-gu išmoka už nuostolius.

P. J. KERSIS

609 Society for Saving Bld.

Telef.: MAin 1-1773.

Rezidencija: PENINSULA 2521

GERIAUSI ĮDAINAVIMAI

BR. BUDRIŪNO KVARTETO

TRYŠ PLOKŠTELES:

1. Žvakė ir plaštakė; Valsas
2. Vežė mane iš namų; Klumpės
3. O dalelė; Į kovą; Gyvenimo aidu

KIEKVIENA PO \$1.50

CHICAGOS VYRŲ CHORO

ĮDAINAVIMŲ ALBUMAS

10 dainų: Per naktelę šokau; Ant marių; Tušti paliktieji namai; Draugai, pakelkime taures; Tėviškos vakarai; Jau žirgelis pabalnotas; Naktis graži; Valiok dalgelis; Op, op, Nemunėli; Jau pravertos dvario stonios.

KAINA \$8.00

ČIURLIONIO ANSAMBLIO

ĮDAINAVIMŲ ALBUMAS

15 dainų: Tėve mūsų; Lopšinė; Linelius roviau; Ar aš ne vyšnelė; Eikime mudu abudu; Sėjau rūtą; Tykliai, tykliai Nemunėlis teka; Op, op, kas ten, Nemunėli; Palankė; Pienėlių daina; Anoj pusėj Nemuno; Kalvelis; Skamba, skamba kankliai; Augo kieme klevelis; Kas bernelio sumislyta.

KAINA \$10.00

SIŪSKITE PINIGUS IR TUOJ GAUSITE PLOKŠTELES

DIRVA

1272 E. 71 ST.
CLEVELAND 3, OHIO.

miegokit

ramiai

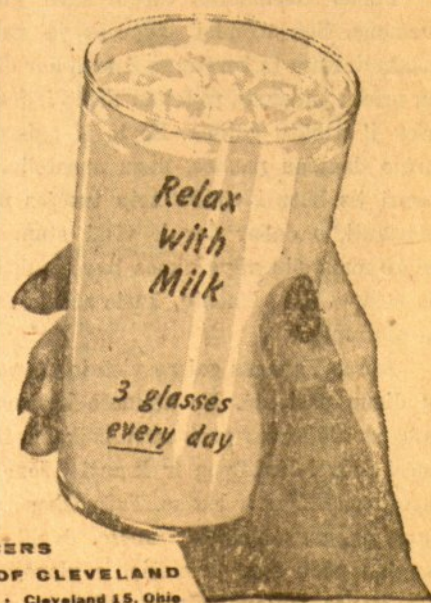
naktim

jauskytės

GERAI

rytoj

padeda jums patogiau pramiegoti visą naktį. Užmikit sveiku, natūraliu, ramiu būdu. Gerkit pieną prieš gulant kas vakarą! Gerkit pieną prieš gulant. Moksliniai bandymai parodo, kad pienas nuramina jus, atneša miegą greičiau.

MILK PRODUCERS
FEDERATION OF CLEVELAND
1612 Webster Ave. • Cleveland 15, Ohio

Valstybės tarnyboj ir sargyboj

(Atsiminimai)

ED. KARNĖNAS

I.
1918 m. atgimusi Lietuva buvo nepaprastas narys tuometinių valstybių tarpe. Gal nė viena kita nedidelė valstybė nebuvo panaši į ją užsienio ir vidaus problemų požiūriu.

Atgimusi Didžiosios Lietuvos Kunigaikštijos tautiniame branduolyje — Augščiųjų ir Žemaičių, toli gražu neapimdamas visų etnografinių lietuvių plotų rytuose, pietuose ir vakaruose, Lietuvos Respublika iš karto susidūrė su savo ekspansingais ir nedrausmingais kaimynais. Jie, sukūrę savo galybę iš dalies Senosios Lietuvos sąskaiton ir turėdami dar nesu-slavintų ir nesugermanintų lietuvių plotų ir gyventojų, šnairiai žiūrėjo į "naują" ir gaivalingą kaimyną Nemuno baseine, Vieniems Lietuvos "kupstas" — "Od morža do morža" vežimą, kitiems — "Drang nach Osten" šarvuotą, tretiesiems išryšėję iš žemėlapių "Severo Zapadnyj Kraj" vardą.

Nesvarios sąžinės kaimynams Lietuvos Respublika buvo nepageidaujama kaip buvusios turtingos ir galingos giminės atstovė, kuri turėjo teisę pareikšti pretenzijų į savo tėvų ir protėvių didžiulį palikimą.

Be Vilniaus ir Klaipėdos problemų, kurios reikalavo daug valstybinės ir tautinės energijos (bet kartu ir ryžtą kėlė), iš šimtmetinės vergijos ir karo griuvėsių iškilusi Lietuva gavo blogesnę palikimą, negu šiauriniai kaimynai (Latvija ir Estija). Lietuva — pajūrinė valstybė, bet nė vieno metro Baltijos jūros kranto (iki 1922 m., kol latviai neatidavė Palangos su šventąja, už tai gavę lietuvišką Eglaitę prie Daugpilio). Geležinkelio tinklas — retas, ir tas tik rytams su vakarais sujungti pritaikytas, Liepojai per Lietuvą su Ukraina sujungti. Sauskeliai — trečios rūšies, o du dideli plentai per Lietuvą tik Petrapilį ir Rygą su Berlynu jungė. Centrai — aplėisti, provincijos atsilikusios. Gyventojų ekonominis bei kultūrinis lygmuo tik Suvalkijoje ir šiaurinėje Lietuvoje buvo pakenčiamas. Mokslo įstaigų reta, inteligentijos ir intelektualų mažas, valstybinis aparatas silpnas.

Bet Nepriklausomoji Lietuva, savo laisvę iš naujo atpirkusi brangių savo geriausių vaikų krauju, į valstybinį kūrybos darbą kibo su dideliu entuziazmu, su sveikos, doros ir energijos tautos kūrybine energija, su tvirtu pasitikėjimu geresne ateitimi.

II.
Patys pirmieji Lietuvos Respublikos atgavintojai ir kūrėjai — ideologai ir kovotojai dėl jos laisvės buvo dideli patriotai, idealistai, pilni energijos, iniciatyvos ir atsakingumo jausmų vyrai ir moterys. Tokie pat buvo ir jų pasekėjai, pavaduotojai, mokiniai. Ir jaunesnieji valstybininkai, daugumoje iš žaliajo kaimo kilę, į valstybines įstaigas atėjo ne vien duonpelniauti. Ir jiems netrūko patriotizmo ir idealizmo, tarnaujant savo tautai ir valstybei.

Atsimenu, kai baigėsi Pirmasis pasaulinis karas ir kai pasigirdo garsūs Amerikos prezidento Woodrow Wilson laisvės ir pavergtų tautų apsiprendimo punktai, baltaplaukiai kaimynas Kirvelis kalbėjo savo vaikams: — Mes gimėm ir augom mūsų tėvynės tamsiausiais laikais. Jums, vaikučiai, bus šviesesnis gyvenimas. Rusija subyrėjo, Vokietija parkludyta. Tarp kitų vergavusių tautų iškils ir Lietuva. Sava valstybė bus reikalinga daug savų darbo jėgų — valstybės tarnautojų, specialistų, šviesuolių, kultūrininkų. Mokykitės, vaikai, ruoškitės būti tin-

kamais Lietuvos pašaukimui, kad sukurtumėte gražią valstybę, kuri suteiktų geresnį gyvenimą visiems jos gyventojams.

Tokie senio Kirvelio žodžiai giliai įsmigo į jaunuolių širdis. Tai buvo išmintingi seno kaimiečio žodžiai.

Ir kai vieną iš jo sūnų vėliau sutikau valstybinėje tarnyboje, stebėjau jo užsidegimą, dvasiniais polekiais. Būti valstybės tarnautoju — buvo didelė garbė kaimiečio sūniui, kiekvienam jaunuoliui. Daugumai ir vėliau, gaudant paaugstinimus, didesnę algą ir pajutus gražesnę gyvenimą, pradini užsidegimą, idealizmas ir meilė savo pareigoms, tarnaujant savo valstybei ir tautai, neišnyko. Jiems atrodė, kad valstybės tarnautojų kadras — kas tai rinktinio, visa galva augštesnio už kitus piliečių sluoksnius.

III.

Centras kreipė didelį dėmesį į valstybinio aparato patobulinimą, į pareigūnų parinkimą ypač pasienio įstaigoms.

Kai 1923 m. Kudirkos Naumiesčio pašte buvo pastatytas telegrafo aparatas, iš šakių pašto buvo atkeltas dar vienas jaunas vokiečių kalbą mokąs valdininkas telegrafininkas. Su pasididžiavimu jis aplėjo tada dar buvusį pasigailėjimo vertą apskrityje miestą prie Siesarties ir linksmas važiuo "kur šešupė meila plaukia".

Kud. Naumiestis buvo svarbus linų pluošto pasienio prekybos miestas. Jame gyveno turtingi Suvalkijos linų pluošto eksportininkai, kurių tarpe buvo net milijonierius (Mejerovičius ir k.). Šie prekybininkai, kaip ir daugelis tos mažumos žmonių, buvo lojalūs Lietuvai, bet jie nebuvo per daug suinteresuoti Lietuvos valstybės kilimu ir klestėjimu. Jie žiūrėjo daugiau savo asmeninių ir bendruomeninių reikalų.

Už kilometro, širvintos ir šešupės upių santakoje, raudonuojuose Rytprūsių pasienio miestelis Schirwindt (Pilkalnio apskr.) viliojo dažną zanavyką ir valdininką, kaip ir prieškariniais caro laikais, kada Naumiestis buvo oficialiai Wladislawow vadinamas apskrities miestas. Ypač Naumiesčio prekybininkai mėgdavo dažnai lankytis Schirwindte. Jie ten atlikdavo savo prekybinius reikalus, naudodamiesi vokiečių pašto, telefono ir telegrafo patarnavimu. O prekiauta su Karaliaučiumi, Dancigu, Trutnovu (Čekijoje) ir k. Tuo būdu jie palikdavo Vokietijoj daug pinigų, kuriuos jie galėjo ir Lietuvos iždan įnešti, naudodamiesi Lietuvos paštu, telefonu ir telegrafu.

— Žinote, ponas Volfai, jūs darote didelį nuostolį Lietuvos valstybei, boikotodami mūsų įstaigą, — kartą pradėjo savo "taikos ofenzivą" prieš "nedrausmingus" prekybininkus komercinė gyslelė turėjęs pašto viršininkas Adomas Bazarauskas. — Jūs gyvenate Lietuvoje, valgotė lietuvišką duoną, esate Lietuvos piliečiai, naudojates jos saugumu, iš jos gyventojų prakaito sau turtą kraunate, o kai reikia laišką ar telegramą pasigauti, telefonu pasikalbėti — skubate į kitą pusę, į Schirwindtą...

— Jūsų priekaištai iš dalies teisingi, — aiškinosi Volfas. — Bet kad ligšiol mes negalėjome tenkintis jūsų įstaiga: laiškai tėvynės tamsiausiais laikais. Jums, vaikučiai, bus šviesesnis gyvenimas. Rusija subyrėjo, Vokietija parkludyta. Tarp kitų vergavusių tautų iškils ir Lietuva. Sava valstybė bus reikalinga daug savų darbo jėgų — valstybės tarnautojų, specialistų, šviesuolių, kultūrininkų. Mokykitės, vaikai, ruoškitės būti tin-

— Užmirškime tai, — tarė pašto viršininkas. — Mes esame pasirošę jus aptarnauti ne blogiau kaip anoji pusė. Štai mes

turime ir telegrafo aparatą, ir vokiečių kalbą gerai mokančius valdininkus, ir bendrai Lietuvos susisiekimą su užsieniu yra patobulintas, pagreitintas. Tik jūs pradėkite pilnai naudotis mūsų patarnavimu.

Nuo to laiko Kud. Naumiesčio pašto įstaiga turėjo daugiau darbo, jos pajamos padidėjo ke-leriopai ir ji pakilo į augštesnės rūšies pašto įstaigą.

IV.

Ne iš didelės meilės militarizmui dažnas valstybės tarnautojas priklausė Lietuvos Šaulių Sąjungai.

Kelių pulkų kariuomenės juk neužteko Lietuvos valstybei apsaugoti nuo išorinių ir vidaus priešių, kurių turėjo ir turi kiekviena valstybė, juo labiau Lietuva, po kurios pamatais visą laiką knisosi priešvalstybiniai gailalai. Reikėjo nuolatinio visuotinio budėjimo, nors Lietuva nesiruošė nieko pulti.

Šaulių Sąjunga buvo tautinė, kultūrinė, sportinė ir karinė lietuvių organizacija, panašiai kaip latvių "aizsargai", lenkų "stszelcai", suomių šauliai, čekų sakalai arba vokiečių "jaegeriai". Joje buvo vietos visiems lietuviams, visiems lojaliems ir ištikimiems Lietuvos piliečiams.

Šaulių Sąjunga buvo apolitinė organizacija. Joje tilpo ir darniai bendradarbiavo krikščionis demokratas, valstietis liaudininkas, socialdemokratas ir pažangietis. Greta vienas kito paroduodavo ūkininkas, darbininkas, tarnautojas, valdininkas, mokytojas, mokynys, studentas, profesorius ir t.t. Jos šefu buvo Respublikos prezidentas, kaip panašių organizacijų kitose valstybėse — jų valdžios galvos. Tik visai kairieji, "pacifistai" ir komunistai negalėjo prie jos pritapti.

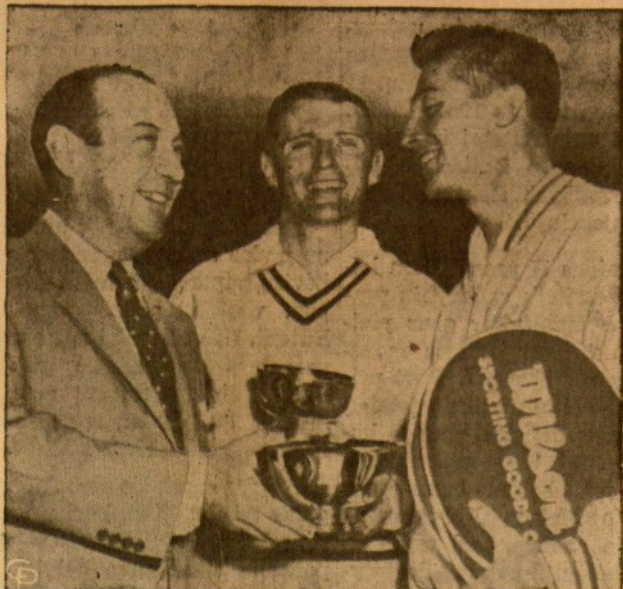
V.

Tūli iš Kauno, tuomet buvusios laikinosios sostinės, į Klaipėdą žiūrėjo kaip į ištėrimo vietą, kaip į "lietuvišką Sibirą"... Tačiau tik ilgesnį laiką gyvenę ir dirbę Klaipėdos krašte gali pasakyti, kokį teigiamą vaidmenį vaidino valstybės tarnautojai Lietuvos pajūryje.

Tuo metu, kada Kaune valstybės tarnautojai po darbo valandų daugumoje tik savimi besirūpino, kiti Metropolyje ar pas "Čipurną" linksmai laiką leido, — Klaipėdos krašte tik retas valstybės tarnautojas vengė visuomeninio ir kultūrinio darbo. Daugumoje lietuviško krašto vietiniai gyventojai, būvę vienos didelės valstybės stiprioji valstybinė įtaka, buvo reikalingi pagalbos iš Lietuvos valstybės tarnautojų pusės ne tik įstaigose, bet ir už jų ribų — stiprinant gaivalingas organizacijas, kaip Šaulių Sąjungą, gausius chorus, Santarą, Visuomenės Sąjungą, ūkininkų org-ą, sporto klubus, Maž. Lietuvos kultūrai remti draugiją "Aukuras" ir kt.

Nežiūrint augstosios politikos padarytų klaidų, valstybės tarnautojų visuomeninis ir kultūrinis įnašas Klaipėdos krašte paliko ryškius teigiamus pėdsakus. Išdavo, nors tradicinė kryžiuotiška vokiečių neapykanta žemaičiams buvo didelė, bet prieš lietuvių ("Grosslitauerių") organizuotumą, parodytą per keilolika metų Klaipėdos krašte, lenkė galvas visi protingesnieji vokiečiai.

Šiandien, kada mes sielojamės Lietuvos Respublikos likimu ir darome kas galima jai išlaisvinti, pravartu neužmiršti, jog kiekviena valstybė egzistuoja ir kyla ne be rinktinio ir patriotingo valstybės aparato, ne be savo valstybei ir tautai tarnauti pasišventusio tarnautojų kadro, kuris visada turi didelę įtaką į gyventojus ir į valstybės ateitį.

New Yorko burmistras Robert Wagneris įteikia T. Frabertui dovaną, kaip laimėjusiam lauko teniso pirmenybes.

Drąsių vyrų žygis

(Atkelta iš 1 psl.)

rios visą plotą saugojo karinius šalmus ant galvų užsidėję policininkai, laikydami rankose šautuvus ir automatinius ginklus.

Čia pat stovėjo būrys laikraščių reporterių ir fotografų, kurie godžiai gaudė kiekvieną žinutę ir sekiojo kiekvieną judesį vilonoje, esančioje nuo geležinių vartų už maždaug 25 metrų. Pačioje vilonoje visos langinės buvo užleistos ir, kaip vėliau paaiškėjo, durys ir langai užbarikaduoti pasiuntinybės baldais. Šiaip iš išorės atrodė, tarytum joje nebūtų gyvos dvasios.

Pamažu ėmė aiškėti daugiau smulkmenų. Pasirodė, kad "banditai" užėmė pasiuntinybės kanceliarijos patalpas jau iš vakaro ir surišo šoferio žmoną. Užpuolikai tuo tarpu raudėsi bylose. Apie antrą valandą naktį sugrįžo šoferis. Nepaisydamas reikalavimo pasiduoti, jis pasipriešino. Tuomet buvo paleisti keli šūviai, kuriais šoferis buvo sužeistas. Šiuos tad šūvius išgirdo aplinkiniai gyventojai ir aliar-mavo policiją. Tuo tarpu rezistentai žaibo greitumu per stiklines verandos duris įsiveržė į pačią pasiuntinybę ir netikėtai užklupo visą personalą su reikalų vedėju priešakyje. Bet persona-

lui nieko blogo neatsitiko. Netrukus rezistentai juos visus kartu su šeimos nariais iš vilos išstūmė ir paleido.

Policijos padėtis buvo keblė. Iš vienos pusės bolševikiniai pasiuntinybės nariai kartu su Bukareštu reikalavo nedelsiant "išvalyti pasiuntinybę nuo fašistinių banditų", iš kitos gi pusės tą operaciją nebuvo jau taip lengva atlikti. Tuo metu tiksliai nežinota, kiek žmonių yra mūrinių vilonoje užsibarikadavę. Viena buvo žinoma, kad jie yra gerai apsiginklavę automatinių ginklų ir rankinėmis granatomis. Vilą supa gyvenamieji namai su šimtais žmonių. Bet kuris susisąjūdas būtų pareikalavęs žmonių gyvybių. Būtų reikėję šimtus gyventojų evakuoti.

Policija bandė su užpuolikais susisiekti telefonu. Paaikėjo, kad jų priešakyje stovi vadas, mokąs vokiškai, tuo tarpu kai kiti užpuolikai kalba tik rumuniškai. Po kiek laiko pasirodė, kad vadas kalba dar ir itališkai bei vengriškai. Jis pareiškė, kad rezistentai geruoju nepasiduos ir kad jie yra pasirošę gintis iki paskutiniųjų. Girdi, jie pasitrauks tikrai tuomet, jeigu Rumunijoje busi paleisti penki kalinami rezistentai, jų tarpe

vyskupas ir generolas.

Po kiek laiko užpuolikai sutiko kalbėtis su policijos komisarais. Kai šis atvyko, jį pasitiko trys ginkluoti vyrai. Komisarai ėmė rezistentus kalbinti pasiduoti, nurodinėdamas, kad bet koks pasipriešinimas esąs beprasmiš. Tačiau tie įkalbinėjimai jiems įspūdjio nepadarė. Jie atkakliai tvirtino, jog nepasiduos. Tuo pat metu ėmė sklisti kalbos, kad įsibrovėliai surado pasiuntinybėje radijo siųstuvą ir juo siuntinėja žinias. Greičiausia, iš tų pat šaltinių buvo patirta, kad mires pasiuntinybės šoferis tikrovėje buvo rumunų saugumo policijos majoras. Jis Berne buvo, užregistruotas svetima pavarde, o pačioje pasiuntinybėje jis buvo augščiausio rango valdininkas, kurio žinioje buvo ir pats Chargé d'Affaires. Panašios reikiacijos nepaprastai erzino Bukareštą, kuris šveicarų vyriausybei per trumpą laiką įteikė antrą notą, dar griežčiau reikalaujamas "banditus" sumti. Rumunų bolševikams kėlė nerimą, kad rezistentai priėjo pasiuntinybėje prie slapty bylų. Kaip atrodė, įsibrovėliai tyčia vilkino derybas su šveicarų policija, norėdami laimėti laiko ir giliau įžvelgti į pasiuntinybės paslaptis.

Tokioje įtemptoje atmosferoje praėjo visa diena ir sekanti naktis. Policija darė pasirengimus vilai užimti jėga. Atsiųstas kariuomenės būrys, atvažiuo keli tankai, buvo kalbama, kad esąs parengtas lektuvais vilai bombarduoti. Šveicarų ministrų kabinetas vėl keliais atvejais posėdžiavo. Bet policijai vis dar nebuvo nustojsi vilties, kad užpuolikai pasiduos geruoju. Policijos komisarai vėl nuvyko pas įsibrovėlius. Paaikėjo, kad du rezistentai sutinka pasiduoti, bet vadas pareiškė, kad jį risan-tį priesaika. Vėliau paaikėjo, kad vadas tyčia klaidino policiją, teigdamas, kad jų tarpe esąs bent dar vienas sužeistas, taigi, jų "jėgos" esančios didesnės. Iš tikrųjų gi buvo susižeidęs ranką pats rezistentų vadas ir jo žaizda smarkiai kraujavo. Tada į vilą buvo iškviestas katalikų kunigas, kuris pasilikio vienas su užpuoliku vadu ir atpalaidojo jį nuo priesaikos.

Jau atėjo trečiadienis, vasario

16 d. Apie pietų laiką pradėjo sklisti kalbos, kad užpuolikai sutinka pasiduoti. Ir iš tikrųjų, ketvirtą su puse valandos popiet atsidarė geležiniai pasiuntinybės vartai ir į kiemą įvažiuo keli policijos automobiliai. Iš vilos išėjo kaukėmis užsidengę trys vyrai, sėdo į automobilius ir buvo dideliu greičiu išvežti. Prieš tai įsibrovėliai dar nuplėšė "liaudies" demokratijos" pasiuntinybės iškabą ir pakabino senąją karališkosios pasiuntinybės iškabą. Taip pat pasirodė, kad pačioje pasiuntinybėje įsibrovėliai sudurskė visų sovietiskųjų ir rumuniškųjų vadų "ikonas".

Taip pasibaigė filmas, jaudinęs visą pasaulį beveik dvi paras!

Suimtieji įsibrovėliai dabar tardomi šveicarų įstaigų. Tai nėra lengvas uždavinys, nes dar ligšiol neišaiškinta net jų tapatybė. Niekas neabejoja, kad jų asmens dokumentai yra sukladoti. Taip pat dar nežinoma, iš kur jie atėjo į Šveicariją. Spėjimųjų nestinga. Kai kas sako, kad jie atvyko iš Austrijos, kiti vėl teigia, kad jie paskutiniojo laiku buvę ar tai Vokietijoje, ar tai Italijoje. Niekas tikrai nežino, koks buvo tikrasis užpuolimo motyvas. Ar jiems rūpėjo pirmoje eilėje įžvelgti į bolševikinės pasiuntinybės bylas? Ar jie norėjo atkreipti pasaulio dėmesį į Rumuniją, kurios gyventojai kartu su kitomis okupuotomis valstybėmis kenčia pasibaisėtiną bolševikinį terorą? Bent jau šis tikslas jiems tikrai pavyko atsiekti. Gal niekad pasaulinėje spaudoje tiek daug nebuvo rašoma apie Rumuniją, kaip tomis dienomis, kai trys drąsūs vyrai laikė užėmę pasiuntinybę Berne!

Šveicarų įstaigos paskelbė, kad įsibrovėliai bus teisiami vietinių teismų ir kad jie tikrai nebus išduoti Bukarešto valdžiai. Galima laukti, kad bylos metu paaikšės įvairių dalykų apie bolševizmo siautėjimą Rumunijoje. Kaltinamųjų suole sėdės ne rumunų rezistentai, o bolševikinė rumunų valdžia.

Mūsų rėmėjai

Prenumeratą pratęsdami Dirvos fondui aukas atsiuntė:

Lesčinskas J., Detroit	\$2.00
Kozak S., Cleveland	2.00
Maziliauskas E., Cleveland	1.00
Nasvytis A., Cleveland	1.00
Kirlys P., Cleveland	1.00
Vankevičius Vkt., Hamilton	1.50
Sketerytė M., Brooklyn	1.00
Vaivadienė A., Cleveland	0.50
Raukys J., Worcester	3.00
Sumskis Vl., Cleveland	1.00
Stempužis Pr., Cleveland	1.00
Banionis V. P., Bedford	1.00
Bogušas C., Waterbury	1.00
Patalauskas A., Detroit	1.00
Orentas S., Delevan	1.00
Repeka M., Australia	2.00
Siliūnas K., Flushing	1.00
Satkevičius J., Canada	1.50
Karečka K., Jamaica	2.00
Kalendra K., Toronto	1.50
Urmanavičius V., Detroit	2.00
Glemža P., Chicago	1.00
Račys M., Canada	1.00

Visiems aukotojams reikiame nuoširdžių padėkų.

PAJESKOJIMAS

Jieškau Domicelės Dargaitės (vyro pavardė Noris), kilusios iš Petrikaičių km., Kretingos v. Taip pat Kazimiero Gaučiaus ir Petronėlės Žilaitės. Abu kilę iš Palangos. Gyvena Brazilijoje.

Rašyti: Albina Melinis, 1293 W. 104 St., Cleveland 2, Ohio.

(11)

Isidėmėk

DIRVOS

adresa —

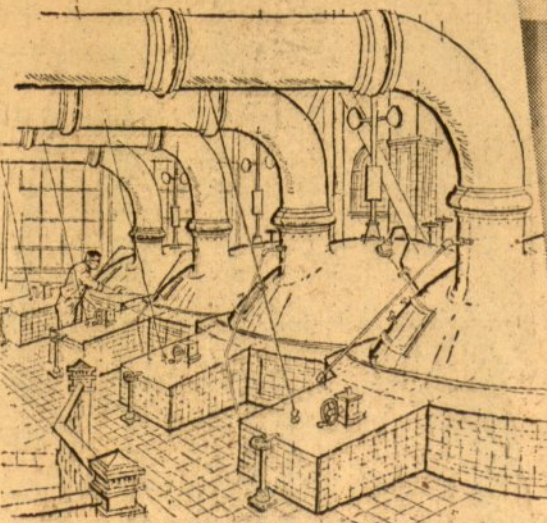
1272 East 71 St.
Cleveland 3, Ohio

geram skoniui

YRA LABAI GERA PRIEŽASTIS

Stroh's yra vienintelis Amerikos alus gamintas 2000 laipsnių ugnim!

Žmonės klausia "Kodėl Stroh's turi tokį puikų skirtingą skonį?" Atsakymas yra lengvas, Stroh's yra vienintelis Amerikos alus gamintas virš atviros ugnies... vienintelis Amerikos alus gamintas 2000 laips. ugnim. Pamėginkit Stroh's šiaudien ir atraskit puikų ugnim gaminto alus skirtumą.

Jums patiks

Stroh's

jis yra šviesesnis!

Dabar už vietines kainas

SENIAU IR DABAR

K. S. KARPIUS

90 METŲ NUO LINKOLNO NUŽUDYMO

Daugiau kaip prie 5,000 įvairių knygų apie prezidentą Linkolną ir jo laikus šiemet pridėta dar kelios naujos. Ir nors atrodė, kad tema turėjo būti senai jau išsemta, bet išėjo iš spaudos 304 puslapių didumo knyga (The Day Lincoln Was Shot — Diena kada Linkoln buvo nušautas). Autorius be kitko prisimena ir saugumą, kokio Washingtonė nebuvo to didžio pilietinio karo metu. Tas sudarė galimybę žmogžudžiui, laike vaidinimo teatre prie prezidento prieiti jo ložoje, nušauti ir pabėgti.

Šioje knygoje smulkiai aprašoma visi to dienos įvykiai — balandžio 14, 1865 metų. Paminėta, kad prezidento palydovas sargas, Washingtono policijos narys, specialiai paskirtas toms pareigoms, išėjęs sau ir greta teatro esančioje alinėje su pažįstamais gurgšnojais. Palikęs ložos duris laisvas žmogžudžiui prie prezidento prieiti. Po tragedijos, sumišimo teatre ir mieste, prezidento sargas tik sekantį rytą, jau po prezidento mirties, atsirado, atvesdamas policijos nuovadon jo gatvėje sulaukė paleistuvę... Jis nebuvo nubaustas.

Žmogžudys — įtuzęs aktorius

Pilietinis karas baigėsi balandžio 9, 1865 metais. Prezidentas Linkoln buvo nušautas šešiomis dienomis vėliau. Linkolnas iš teatro buvo perneštas į kaimyninį namą, kur apie jį susirinko jo kabineto nariai. Ir kai balandžio 15 rytą jis mirė, tų laikų prietarais, kariuomenės daktaras uždėjo po sidabrinį pinigą ant užmerkto akių.

Kas buvo tas žmogžudys? Žmogžudystė buvo planingai paruošta Ford teatre, Washingtonė. Viskas būtų suirę jei tą vakarą prezidentas Linkoln būtų buvęs kokių svarbesnių reikalų sulaukęs ir į vaidinimą nenuvykęs.

Žmogžudys buvo to vakaro artistas-vaidintojas John Wilkes Booth, kuris, su kitais pietiečiais, laikė Linkolną atsakingu už visus vargus ir sunkumus, kokius pietiečiai užsitraukė pradėdami pilietinį karą su šiauriečiais ir prieš keletą dienų buvo baigę pralaimėjimu.

Garsių artistų eilėje

Šiomis savaitėmis kino teatruose rodoma filmas, "Prince of Players" (Vaidytojų Princas), vaizduojanti žymiausių tų laikų Amerikos artistą-vaidintoją, Edwin Booth, kuris buvo to žmogžudžio brolis. Šioje filmoje įpintas ir Linkolno nužudymo laikotarpis. Jų tėvas taip pat buvo vaidintojas. Ir tie du broliai, sekdami tėvo pėdomis, buvo žymūs tų laikų scenos artistai, kuriems lygių negreitai vėl Amerika sulaukė. Tik šio šimtmečio pradžioje kiti du broliai ir jų sesuo, Barrymores, kurie jau vaidino ir filmose, vėl skaitėsi scenos vaidintojų princas. (Jiedu jau mirę).

Prezidento nužudymas atsiliepė ir į Edwino Booth karjerą. Be to, kad jis buvo labai sukrėstas, pakėlė daug šiauriečių keršto už savo brolio darbą. Dieną po Linkolno nužudymo, Edwin, kuris vaidino "Hamletą" Bostone, buvo išmestas iš teatro. Jis pradėjo gauti tūkstančius grasinančių laišku. Per kelias savaites jis nedrįso išeiti į gatvę. Ir tik po devynių mėnesių vėl išdrįso išeiti scenon. Pagaliau jis iškentė tą skandalą, bet iki savo mirties atsisakė vykti į Washingtoną vaidinti.

Žmogžudžio likimas? Jis tik po 12 dienų buvo sugautas. Iš Washingtono išspruko tą naktį raitas, apie 11 val., prie teatro specialiai jam pastatytu arkliu.

Išjojęs į gretimą Maryland valstybę per tiltą, kuris, dar karo stoviu tebesant, turėjo būti uždarytas 9 val. vakaro, bet tilto sargybiniai tvarkos nesilaikė. Su juo buvo pakarti keli kiti asmenys, to samoklos kaltininkai, susekti Washington, kartu su tų namų šeimininke, kur Booth buvo apsisutojęs ir paruošė savo pikto darbo planus.

PRAMONĖ REMIA UNIVERSITETUS

Amerikos didesnės pramonės įmonės, kurios kasmet išleidžia šimtus milijonų dolerių moksliniams tyrinėjimams savo srityse, turi įsteigusios bilioninius fondus įvairiems moksliniams tyrinėjimams ir darbams remti, dar tiesia savo duosnias rankas ir privatiems universitetams bei kolegijoms paremti.

Pramonė jaučia artėjant laikus, kada juodas darbininkas neturės ką veikti. Ateina augstos technikos laikai. Reikės daugiau ir daugiau išmoksintų žmonių ateities pramonės ratams sukurti. Jau dabar nepakanka pramonei pasiuosusių inžinierių. Jie sukviečiami į įmones, kada tik baigia savo mokslus, dar diplomus nespėję gauti.

Šioje šalyje yra pilnų universitetų ir seniorinių kolegijų apie 850, neskaityt dar kelių šimtų juniorinių kolegijų ir mokytojų seminarijų bei kolegijų.

1954-55 mokslo metu universitetus ir augstąsias kolegijas lanko apie 2,500,000 studentų, 11 nuos. daugiau negu 1953 metais. Bet visi universitetai ir kolegijos yra pereito šimtmečio laikams pritaikyti, išskyrus keliolika naujesniųjų.

Pasibaigus II pasauliniam karui, universitetų vadovybės pradėjo susirūpinti kur gaus pinigų savo vadovaujamoms mokslo įstaigoms išlaikyti. Pusė privatinių augstųjų mokslo įstaigų operuoja su deficitu, nors jų buvę studentai tapę milijonieriais palieka joms kartais ir milijonus. Augštojo Mokslo Finansavimo Komisija skelbia, kad universitetų ir kolegijų patalpų dastatymui ir praplėtimui bei studentų sutalpinimui reikalinga bent keturių bilionų dolerių sekantių dešimties metų bėgyje.

Čia toms įstaigoms į talką stoji didesnės pramonės įmonės ir biznių bendrovės, įvairiomis kombinacijomis kas metai skiriančios ir numaciūsios skirti milijonines sumas.

Pav., General Motors paskyrė \$2,000,000 kasmetinės paramos universitetų palaikymui tuo išskaičiavimu, kad galės pasinaudoti nuolat daugėjančių augstųjų mokslus baigusiais asmenimis.

Kitos pramonės įmonės skiria šimtus tūkstančių dolerių stipendijoms mokslus eiti, jas išdalindami per keliasdešimt universitetų.

Vokietijos ūkis

(Atkelta iš 1 psl.)

Kas keista, kad net amerikonių įgulos daugiau prisideda prie devizų importo per mėnesį, negu pav. vokiečių plieno eksportas. Būtent, ši, geriausiai apmokama pasaulyje kariuomenė palieka Vokietiją kas mėnesį apie 50 milijonų DM devizų formoje tik iš privačios kareivio kišenės.

Taigi, pirmas šio stebuklo magikas tai Amerika, kuri priverstinu keliu, dėl taip susidėjusių politinių aplinkybių, dėl to šalies karo interesų šį stebuklą rodo. Šiuo atveju pasitvirtino tarptautinių mastu, kad ne kiekvienas pralaimėtas karas yra pralaimėjimas. Jeigu su savo sąjungininkais nebūtų santykius suardę, jei tarptautinė atmosfera tarp nugalėtojų būtų taiklinga palikusi, kaip kad tarp anglių, prancūzų ir amerikonių, tai greičiausiai dar ligi šiandien, turėtume Vakarų Vokietiją kai kuriems produktams maisto kotelės. Ir šis žodis stebuklas čia būtų labai mažomis raidėmis rašomas.

Antra priežastis, tai tuoj po savivaldos atgavimo sukurta liberalinio ūkio sistema, kur asmeninė iniciatyva, tuoj po valios įvedimo per atsidariusius kreditų ventilius išdygo, kaip grybas po lietaus, lengvoji pramonė. Šios pramonės prielaidas tai vokiečių tautos rezervas amatininkais, meisterais ir spe-

Prisiminkite Nepriklausomą Lietuvą

pamatykite

LIETUVOS SPALVUOTĄ FILMĄ

SU DAINOMIS IR MUZIKA
ŠEŠTADIENĮ IR SEKMADIENĮ
KOVO-MARCH 12 ir 13, 1955

Lietuvių salėje
6835 Superior Ave., Clevelande.

Pradžia: Šeštadienį 7:30 val. vakare
Sekmadienį 5:00 val. po pietų

Lietuvos Filma gaminta filmininko
Juozo Januškevičiaus
1939 ir kitų metų vasarą Lietuvoje.

PRISIMINKITE NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ, pamatykite gražius ir įdomius Lietuvos vaizdus: Šventosios uostą, Lietuvos kariuomenę ir išgirskite kareivių dainas, sporto ir kitas šventes, miestus, atlaidus, lietuvių pasaulio olimpiadą, Lietuvos karių laivą, kaimo gegužinę, Nemuną, žiemą Lietuvoje ir daug kitų vaizdų.

Šitie Lietuvos spalvuoti judami paveikslai naujai atvyskų lietuvių — tremtinių dar nematyti. Filma yra skirtinga nuo visų kitų.

ĮŽANGA TIK \$1.00 — Vaikams 35 c.

Visi lietuviai nuoširdžiai kviečiami atsilankyti ir pamatyti savo TĖVYNĖ LIETUVĄ FILMOJĘ.

KVIEČIA RENGĖJAI

Clevelande IR APYLINKĖSE

Koncertuoja A. Kuprevičius

Kovo mėn. 20 d., sekmadienį, Severance Hall salėje įvyks Clevelando Motery Simfoninio Orkestro koncertas. Koncertas skirtas 20 metų orkestro sukakčiai atžymėti. To koncerto solistų pakviestas pianistas Andrius Kuprevičius. Jis atliks Chopino koncertą f-minor Nr. 2.

Koncertą diriguoja Hyman Schandler.

Organizacinis koncerto komitetas kviečia lietuviškąją visuomenę į koncertą atsilankyti. Norintieji iš anksto bilietus gauti prašomi skambinti Mrs. Hyman Schandler GA 1-7665. Bilietus patartina iš anksto nusipirkti, nes kasoje bilietai bus parduodami tik kovo 20 d. vakare.

Jaunimo studijų būrelis

Prieš kurį laiką Clevelande įsteigė jaunimo studijų būrelis kultūriniais, politiniams ir visuomeniniams klausimams nagrinėti.

Neteikiant jam jokio ideologinio ar organizacinio atspilvio, būrelis tesiekia apjungti visą šiais klausimais besidomintį Clevelando jaunimą.

Kitas būrelis susirinkimas įvyks kovo mėn. 6 d. 4 val. p. p. V. Kasperavičiūtės bute, 675 East 102 g-vė. Susirinkime pasnėkėsį praves A. Augustinavičienė, referuos A. Barzdukas. Diskusijų tema: "Kuri senimo žymė imponuoja šių dienų jaunimą?"

Visais minėtais klausimais besidomįs jaunimas maloniai kviečiamas dalyvauti.

25 metų vedybinė sukaktis

Šių metų vasario 19 dieną Kazys ir Marijona Maslauskai atšventė 25 metų vedybinio gyvenimo sukaktį.

Sukaktis pradėta pamaldomis Naujosios parapijos bažnyčioje. Vakare įvyko pagerbimo banketas dalyvaujant gausiam būriui svečių.

K. ir M. Maslauskai iš seniau dalyvauja keliose lietuviškose organizacijose. P. Maslauskienė ypatingai savo darbštumu pasižymi Moterų Sąjungos 36 kuopoje.

Bendruomenės apylinkės surinkimas

Bendruomenės apylinkės susirinkimas šaukiamas kovo 13 d. 11:30 val. lietuvių salė. Darbų tvarkoj: apylinkės 1955 m. darbų programos svarstymas, skyrių organų rinkimai, Bendruomenės Tarybos rinkimų klausimai, einamieji reikalai ir kt. Kviečiami dalyvauti visi lietuviai. Norį galės įmokėti tautinio solidarumo įnašus.

SPORTAS

VEDA ALGIRDAS BIELSKUS

ŽAIBAS NUGALĖJO VYTĮ

Vasario 19 d. Clevelando LSK Žaibo vyrų krepšinio komanda lankėsi Torontė, kur Mažosios Lygos krepšinio pirmenybių rungtynėse nugalėjo Toronto LSK Vytį, pasekme 51:38 (25:16). Žaibo pergalė nors ir buvo nelaukta, tačiau pelnyta ir užtikrinta. Naujai perorganizuotoji Žaibo komanda pasirodė kaip darnus ir drausmingas vienetas ir iki šiolio goje be pralaimėjimų ėjusiai Vyties komandai išplešė brangų tašką, tuo tarpu kai žaibiškiems tai buvo pirmoji pergalė. Pačios rungtynės praėjo labai korektiškai ir tikrai sportiškoje dvasioje.

LSK Žaibą atstovavo: A. Kijauskas (2), A. Penkauskas (6), J. Zorska (10), G. Barzdukas (13), V. Telyčėnas (17) ir M. Motiejūnas (3). Už LSK Vytį žaidė: Žukas (11), Supronas (14), Laurinavičius (7), Dagilis (2), Butkys (4), Balsys, Mykolas ir Paukštys. Tenka pabrėž-

ti, kad Toronto Vytis šioje lygoje dalyvauja su savo II-ja komanda. Kaip žinome Vyties reprezentacinė komanda yra S. Amerikos lietuvių meisteris.

Jau ilgesnį laiką LSK Žaibo vyrų krepšinio komandoje pasireiškė įvairių negalavimų, dažniausia dėl sportinio drausmingumo bei pareigingumo stokos, tačiau reikia tikėtis, kad naujieji komandos pareigūnai, kapitonas V. Telyčėnas ir kapt. pavaduotojas J. Zorska sugebės išlaikyti komandą tikrajame sportiniame kelyje.

ŽAIBO ISVYKOS

Clevelando sporto klubas Žaibas šį šeštadienį ir sekmadienį rungtyniaus Kanadoje. Šeštadienį žais Hamiltone su vietos Kovu, o sekmadienį Niagara Falls su vietos sporto klubu Niagara. Tai pirmenybės paskutinės Žaibo išvykos kitur.

Kovo mėn. 12 d. Clevelande laukiamas Hamiltono Kovas.

Mes duodam ir iškeičiam Eagle Stamps

THE MAY CO'S BASEMENT

PARDAVIMAS!

MOTERŲ 29.95 IKI \$35 ŽIEMOS

PALTAI
\$18

Užtraukiami paltai!

Su sagomis paltai!

Populiaraus siuvimo

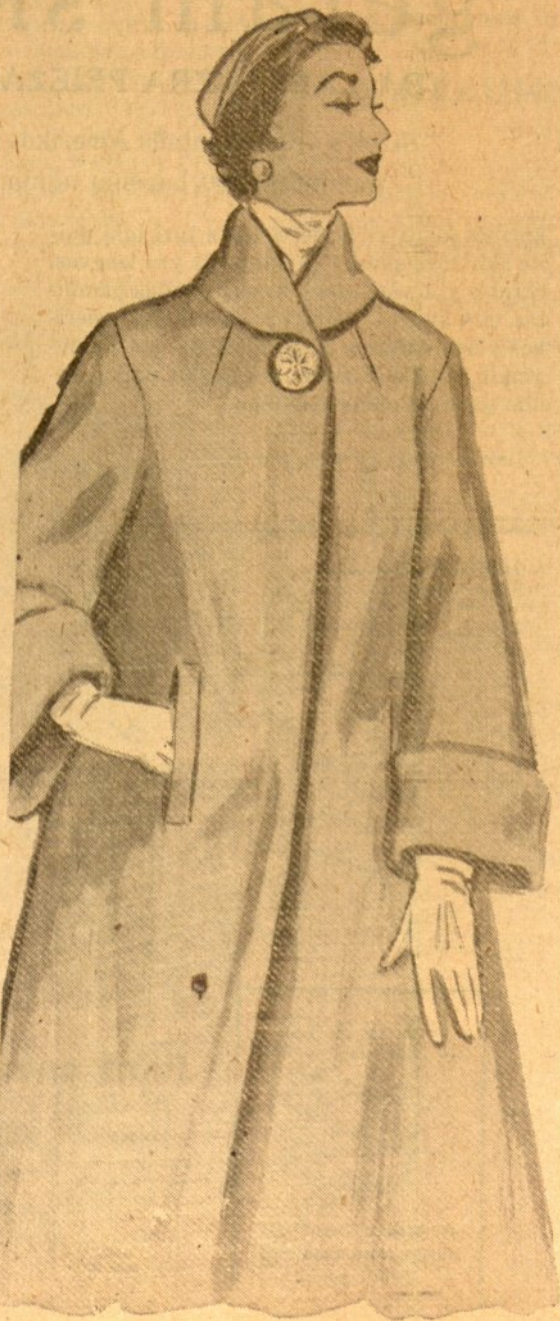
Paltai!

- Rausvi • Mėlyni • Žalsvi
- Raudoni • Pilki • Rusvi

ir daugelis kitų.

Svarbus išpardavimas augštesnės kainos žiemos paltų! Pasirinkit užtraukiamus, užsegiamus ir įvairaus pasiuvimo rūšies paltų. Yra tokių gražių medžiagų kaip fleeces, kurlis, dažytu, languotu ir daug kitų. Kiekvienas puikiai pasiūtas su tinkamai įdėtu pamušalu. Didelis medingų ryškių spalvų pasirinkimas. Dydžiai tik-tai 10 iki 18.

The May Co.'s Basement
Women's Coat Department

Clevelande ir APYLINKĖSE

Skautės ir skautai Vasario 16 šventėje

Vasario 27 d. Clevelando skautės ir skautai nepaprastai prasmingai ir gražiai atšventė Lietuvos Nepriklausomybės šventę.

Diena pradėta Sv. Jurgio bažnyčioje išklausytomis Sv. Mišiomis, kurios buvo skirtos už žuvusius dėl Lietuvos laisvės. Prieš pamaldas kun. Ivanauskas pašventino Neringos skaučių tūto vėliavą. Krikštaitėvai buvo vyresn. sktn. Ona Zailskienė ir muz. Alf. Mikulskis.

Lietuvių salė buvo pilnutėlė svečių, nors sekmadienis nepasizymėjo gražiu oru.

Iškilmingoji sueigos dalis pradėta vėliavų įnešimu. Paskaitomas vėliavos šventinimo aktas. Lietuvos Skaučių Seserijos Vyriausioji Skautininkė v. s. O. Zailskienė, įteikdama naują trispalvę Neringos skaučių tūto vėliavą, dėkojo už malonią viešnagę Clevelande ir priminė sueigos dalyvams Vasario 16-sios prasmę. Palinkėjo garbingai nešti įteikiamą vėliavą iki gimtųjų namų ir iškelti ją Vilniuje. Vėliavą priėmė Neringos tūtininkė pskn. G. Modestavičienė. Krikštaitėvai muz. Alf. Mikulskis palinkėjo, kad jaunos skautiškos širdys būtų pilnos meilės Lietuvai. Mūsų laisvės simbolis — trispalvė tesukelia ryžtą kovoti už Tėvynę. Tūtininkė kvietė visas nerin-gietes visados būti tikromis lietuvaitėmis — nešioti širdyje gyvą trispalvę. Visos skautės kartu davė įspūdingą pasižadėjimą išlikti tikromis lietuvaitėmis.

Pakeltoje nuotaikoje praėjo įžodžio apeigos gražiam būreliui naujų skaučių, skautų ir vilkiukų. Ta proga šiltai prabilo į visus naujasis skautų tėvų k-to-pas P. Kudukis. K-to vicepirmininkė sktn. J. Gulbinienė įteikė sk. tėvų vardus visiems dalyviams įžodžio skautams-tėms po tautinę vėliavėlę, o vilkiukams po virvelę švilpukui. Jai viešą padėką išreiškė vilkiukų DLK Kęstutis dr-vė už iškilmingą pasidėjimą. Patriotinė dainų, šokių ir deklamacijų pynė scenoje maloniai nustebo šventės svečius. Už tai tenka padėką pskn. G. Modestavičienėi, jos talkininkams-kėms ir jauniems vaidintojams. Tie vaizdeliai scenoje puikiai atitiko šventės nuotaikoms.

Vyriausioji Skautininkė v. s. O. Zailskienė su pagrindu viešai pareiškė susižavėjimą Neringos tuntu. Ji šioje šventėje matė puikiai atliktas skautiškojo šūkių pareigas — Dievui ir Tėvynei, o kartu kvietė skautes-tus nepamiršti pareigos ir artimui; paremti savo pačių sudėtais pinigėliais Vasario 16-sios gimnaziją, Rennhofs.

Julius Kazėno

mokinių koncertas, įvykęs vasario mėn. 25 d., praėjo gražiai pasisekimu. Drauge pasirodė ir muz. Ambrazo mokiniai.

Svečių susirinko virš 100. Programą atliko: R. Dumbrys, J. Beržinskaitė, A. Kalvaitis, D. Čiurlionytė, B. Jocyte, D. Bružaitė, J. Kavaliauskaitė, L. Obelenytė, R. Čerutka, V. Šlapelis, R. Vaitėnas, A. Beržinskas, A. Vyšniauskas ir V. Benokraitis.

Visi programos dalyviai einantieji pirmuosius muzikos kelius.

Studentų žiniai

Kovo mėn. 13 d., sekmadienį, 3 val. po pietų "Tigro" kavinės salėje įvyksta Clevelando Stud. skyriaus susirinkimas.

Programoje įdomi bei aktuali paskaita ir diskusijos, pranešimas iš Detroito įvykusių Studijų Dienų ir einamieji reikalai.

Studentai prašomi įsidėmėti datą ir paskirti tam laiko. Laukiame gausaus susirinkimo.

Skyriaus Valdyba

Mirė Ant. Melinis

Dirvos skaitytojas nuo pat jos įsteigimo. Gyveno 1293 W. 104 St., Cleveland 2, Ohio. Mirė vasario mėn. 20 d. Palaidotas vasario 24 d. Kalvarijos kapinėse.

Ant. Melinis buvo gimęs 1888 m. Butėnų kaime, Panevėžio apskr. Į Ameriką buvo atvažiavęs 1907. Visą laiką gyveno Clevelande. Čia ir buvo vedęs Albina Garjonaite.

Velionis paliko savo žmoną Albina, dukterį Juliją ir sūnų Joną.

Velionės žmona Albina, dukteris sūnus dėkoja kun. Vilkutaičiui, visiems kunigams, laidotuvių direktorei, Jokubauskienei, grabnešiams ir visiems kitiems dalyvavusiems laidotuvėse ir mus užjautusiems.

SLA 136 kuopos susirinkimas

Įvyks kovo mėn. 11 d. (sekmadienį) Lietuvių salėje. Nariai susirinkime praeimi būtinai dalyvauti. Nesumokėję nario mokesčių galės sumokėti susirinkime arba kreipiantis į J. Gulbinienę (7210 Dellenbanch Ave., telef. EN 1-3418). Kreiptis po 6 v. vakaro.

Skautės-skautai dėkoja

"Neringos" skaučių tuntas ir Skautų Vietininkija nuoširdžiai dėkoja visiems prisidėjusiems prie rengimo Vasario 16-tosios minėjimo — jaunimui. Ypatin-gai yra dėkingi: kun. Ivanauskui, p. Mikulskiui, Skautų Tėvų Komitetui, p. Raulinaitienei, p. Sagiui, p. Stempužiui, p. Žitkams, Egidijui Žilioniui, Radijo valandėlei, visiems skaučių-tėveliams ir Clevelando visuo-nei. Jiems skautiškas aciu už šventos ir patriotinės nuotaikos pakėlimą, už pagalbos ir duos-nios rankos prisidėjimą.

Tūtininkė pskn.
G. Modestavičienė,
Vietininkas sktn.
V. Šembergas

Padėka

Dr. Pautieniui ir poniai už rūpestingumą ruošiant Vasario 16 minėjimą — jaunimui, nuoširdų vyriausios skautininkės O. Zailskienės priėmimą ir piniginę auką (25 dol.) skaučių tunto reikalams, "Neringos" tunto vardu tariai dideli, dideli aciu.

Tūtininkė pskn.
G. Modestavičienė

GERI NAMAI

Sv. Kazimerio parapijos rajone, dviejų šeimų, 4 ir 4 kambariai, garažas, gaso šildymas, langinės. Modernus ir švarus.

E. 45 St. 3 šeimų, po 5x3x2 kambarius butas, didelis sky-pas, 3 garažai, geram stovų. Per mėnesį \$140 pajamų. Kaina \$11,700.

Ansel Rd., netoli St. Clair, 6 butų plytų namas. Po 4 kambarius ir vonią. Gaso šildymas. Labai geram stovų.

OSHEN REALTY
SW 5-6256

Parduodamas namas

6 kambarių vienos šeimos, 3 miegamieji. Gaso šildymas, garažas. Parduoda savininkas.

6929 Hecker Ave. (9)

SAVE
Part Of
Every Pay

FOUNDED 1894
The
Cleveland
Trust Company
THE BANK FOR ALL THE PEOPLE
WE WELCOME YOUR SAVINGS
Member Federal Deposit Insurance Corporation

REMONTO DARBAI

Atlieku mažus ir pagrindinius namų remontus, tinko darbus, medžio darbus ir dažymą bei dekoravimą.

V. RICKUS-RICKEVICIUS
Tel. HE 2-0683
1505 Addison Rd.

NAUJIENA MOTERIMS!

Neseniai iš Vokietijos atvykusi moterų rūbų siuvėja specialistė (designer)

Erika Bsumek

1324 Addison Rd.
(šoninės durys)
Telef.: EN 1-2184
priima užsakymus.
Kreiptis nuo 3 val. iki 8 val. p. pietų.

J. CIJUNSKAS LAIKRODININKAS

Taiso ir parduoda laikrodžius apyrankes ir kitas brangenybes. Sąžiningas ir garantuotas darbas prieinamomis kainomis.

6210 Dibble Ave.,
Cleveland 3, Ohio
Tel.: EX 1-0376

PIX BEVERAGE

45 rūšių alaus — visoki gėrimai

nantieji gėrimai.

vynas ir šampanas

(prancūziškas)

Parengiama vestuvėms, baliams, pobūviams. Nemokamas pristatymas. Atdara ir trečiadieniai iki 1 val.

6903 Superior Ave. EX 1-3311

Baldus, šaldytuvus, televizijos aparatus, laikrodžius, įrankius, žaislus ir beveik visus kitus buto ir asmens reikmenis galima pirkti iš urmo sandėlių pigiau negu išpardavime tarpininkaujant

BALTIC Supply Company

"Baltic" atstovas Br. Snarskis priminėja interesantų "Dirvos" namuose trečiadieniais. Dėl informacijų ir priėmimo laiko skambinti tel. KE 1-0210.

FRIENDLY FLOWER SHOPPE

Nebrangios gėlės vestuvėms, laidotuvėms ir kitiems reikalams. Įvairūs naujai gauti augalai, papuošalai dovanoms. Lietuviški "Rūta" saldainiai.

ATIDARYTA NUO 10 RYTO IKI 8 V. VAK. IR SEKMADIENIAIS
6901 SUPERIOR AVE. TELEF.: HE 1-6339

Visų rūšių apdraudos reikalais kreipkitės į mane
AUTOMASINŲ — UGNIES — NELAIMIŲ — GYVYBES

SMIGEL INSURANCE AGENCY

Felix F. Smigel EX 1-9239

KREIPKITES Į MUS — GAUSIT GERIAUSĮ
PATARNAVIMĄ

BILL SCHLEKIE PLUMBING CO.

ELEKTRINIS SURŲ ISVALYMAS
VARINIŲ VANDENS VAMZDŽIŲ PRAVEDIMAS
NEMOKAMAS APSKAICIÁVIMAS
SW 1-0327 VU 3-5063

Kai sergat — Jūs tuoj šaukiate gydytoją. Kodėl tai nešaukti žinovą, kad gerai patartų svarbiausiais saugumo reikalais ir apdraustų Jūsų ateitį.

Gyvybės, nelaimių, ugnies, automašinių apdrauda

Skambikite: SK 1-2183

PAULINA
MOZURAITIS,
agentas

JUOZAS KAMAITIS

atidarė NAUJŲ BATŲ
PARDUOTUVĘ
ir taisymo dirbtuvę
1389 East 65 Str.
(kampas Wade Park ir 65 St.)
Telef. HE 2-2615
Atdara nuo 10 val. ryto iki 7 val. vakaro.

Naujų batų ir pataisymo kainos daug žemesnės negu kitur. Neatideliokit, atleikite į mane krautuvę ir įsitikinkite. Jūs būsite patenkinti. (52)

JŪS NORIT BŪTI GRAŽIOS

Lietuvaitės
ALVINOS PAULIENĖS

SUPERIOR BEAUTY SHOP

7013 Superior, tel. UT 1-1932
Puikūs veido masažai, antakių dažymas, plaukų dažymas, pusmetiniai.
Darbas garantuotas.

J. S. AUTO SERVICE

Sav. J. Svarcas
7015 Wade Park Ave.
Tel. HE 1-6352
Atdara nuo ryto 8 iki 7 v. v.

AUTOMASINŲ TASYMAS

Šį mėnesį papiginta kaina įdedam už \$6.95 duslintuvą Chevroletui, už \$7.05 Fordui, už \$8.95 Pontiacui, už \$12.50 Oldsmobilui. Dideli papiginimai dedant duslintuvus ir išmetamus vamzdžius visoms mašinoms.

Kreipkitės į
J. S. AUTO SERVICE

Vincas Degutis,
Rūtos sald. platintojas
parduoda saldinius urmu ir de-taliai. Adr.: 1397 E. 95 St.,
Cleveland, Ohio,
tel.: SW 1-2181.

PRADĖKIT MAŽĄ SUMĄ! BET PRADĖKIT DABAR!

Santaupos apdraustos iki \$10.000
3% palūkanų.

PASKOLOS JŪSŲ PERKAMIEMS AR STATOMIEMS

NAMAMS

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N.

6712 Superior Ave. HE 1-2198
Cleveland, Ohio

GERESNIŲ NAMŲ STATYTOJAI VISUOMET ĮSTATO MONCRIEF

Sildymą ir oro vėsinimą

THE HENRY TURNAGE CO. MEDINA, O.

I. J. S A M A S, JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai
Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairus dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre
Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

LEIMON'S CAFE

VISŲ LIETUVIŲ SUSITIKIMO VIETA

Alus. Vynas. Degtinė. Konjakai. Kiti gėrimai

Įvairūs valgiai, šeštadienį vakarais šokiai griežant geram orkestrui

731 E. 185 ST.

KE 1-9737

LIETUVIŲ KLUBO SVETAINĖ IR SALĖ

6833 SUPERIOR AVE.

Klubo ir salės vadovybė kviečia visus Clevelando lietuvius įstoti į Lietuvių Klubą ir nuolat lankytis svetainėje. Penktadieniais specialūs parengimai.

Kviečia visus lietuvius savojoje salėje daryti susirinkimus, atšvęsti vestuves, rengti vakarus ir koncertus.

ATIDARYTA NAUJA

KAVINĖ-SALIŪNAS

ATLANTIC CAFE

PATOGI UŽEIGA VISIEMS LIETUVIAMS.

Savininkas A. KAZAKEVICIUS

7805 Superior Ave. Telef. EN 1-9451

Pilnai padengta apdrauda UTah 1-4515

WM. DEBBS PAINTING CO.

WM. DEBESIS

Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko
7526 Star Avenue Cleveland 3, Ohio

P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: Main 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiestiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausių patarnavimų įvairiose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgiėio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

JAKUBS & SON FUNERAL HOME

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai

25 metų simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue ENdicott 1-1743

DIRVA

atlieka įvairius spaudos darbus. Jūs galite pigia kaina atsispausdinti profesines korteles, įvairias blankas, vakarams bilietus, vestuvių pakvietimus, plakatus ir kt.

Užsakymai priimami ir paštu.

DIRVA — 1272 East 71 St.
Cleveland 3, Ohio
Telef.: HE 1-6344

DIRVA

THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: Henderson 1-6344, Redaktorius Balyš GAIDŽIŪNAS (buto telefonas: GL 1-3976).

Lietuvių visur yra

Keliaujančio atostogautojo išpūdžiai

J. J. BACHUNAS, Sodus, Mich.

Kas nemėgsta pakeliauti? vakaryje. Sustojome pas vieną Kas, per metą padirbėjęs, nemėgsta paliekti ir pakykinti? Turbūt kiekvienas, kaip lygiai ir šių žodžių rašytojas.

Siais metais, fiziškai jausdamasis visai gerai, nutariau pats važiuoti į Floridą automobiliu su savo "generolu". Ir neskubėdamas, bet pakalyje sustodamas, pasidairydamas.

Norėjosi aplankyti tas vietas, kur buvau prieš 30 metų. Todėl vietoj pustrėčios dienos kelionės, kad pasiektume Ft. Lauderdale, Florida, šį kartą užtrukau savaitę. Praeityje, kada automobiliu važiuodavau, iš ryto keldavau sau 5-6 valandą, o vakare sustodavau nakvynei 8-9 valandą. O šį kartą važiuodavau "žmoniškai": iš ryto kelionė išsirengdavom tik apie 9 val., o apie 5 val. popiet jau stodavom "pasiganyti". Gi keliais pastaraisiais metais beveik visuomet skrisdavom lėktuvu. Pirmiau, traukiniu. Automobiliu atridendavom ar tai mano jauniausias brolis Vladas, ar brolio žmona Helena, o kai kada ambicingas jaunuolis.

Kelionėje nutarėme sustoti pas savo senus pažįstamus, klientus, biznierių, — amerikiečius ar lietuvius. Vieni jų tebėra biznyje, kiti jau išėję į pensijas.

Pakelėje aplankiau kelis pažįstamus amerikiečius viešbutininkus — Evansville, Ind., Nashville ir Chattanooga, Tenn., Atlanta, Georgia... Kai pasiekėme Tallahassee, Floridą, prisiminėme prabėgusius metus, kada tais keliais kartu važiuavau su bankininku J. Mackewichiumi ir žmona iš Chicago. Tallahassee tada gyveno jaunutė lietuvaitė M. Tubelytė (dabar vedusi ir turi šeimą, dukte J. Tubelienės, dabar gyvenančios Washington, D. C.), kuri tada čia lankė mokyklą ir mes padarėme jai vizitą.

Iš čia pasukome St. Petersburgo linkui. Bet pakeliui dar sustojome Wichi-Wachi Springs, kur mano draugas yra visų šių šaltinių vedėjas. Patartina čia sustoti ir pamatyti teatrą po vandeniu, (ant kelio U. S. 19). Čia, per 35 minutes artistės — mergaitės visą laiką būna po vandeniu, neiškildamos į orą. Valgo, geria, kartu su žuvimis nardo ir gyvena, — tikrai gražus vaizdas... Mano draugas dar nuvedė į peteliškių ir kitoikių vabalų muziejų. Man, kaip senam gamtos mėgėjui, buvo ko pažūrėti ir pasigėrėti. Kvietė plaukti laivu pamatyti ir kitoikių reginių, ypač tropikinių gyvūnų, bet daug kartų tai mačiau anksčiau ir šį sykį nebesusigundė...

Čia pat puikioje nuotaikoje ir gerame restorane gerai papietavę, traukėme toliau į pietus. Clearriateryje dar aplankėme kelis mūsų svečius, kurie čia gyvena išėję į pensiją. Girdėjau, kad čia gyvena lietuvis J. Maskoliūnas. Gaila, nesuėjau. Netolimam miestyje — Dunedin, apsigyvenęs lietuvis E. Gabris iš Waukegan, Ill. Jo sūnus yra chemikas, dirba Snow Crop Co. Abu turi nuosavus namus.

St. Petersburgą pasiekėme pa-

nuodėmė neaplinkyti rašytojo Antano Tulio. Mano pažįstami literatai man yra sakę, kad tai vienas iš žymiausių Amerikos lietuvių rašytojų. Jei chigagiečiai, kurie nežinojo jo kaip rašytojo, tai turbūt kiekvienas atsimena seną chigagietį vaistininką Antaną Tulį. Jis su savo žmona dabar yra savininkai ir vadovauja labai puikiems Gay Surf apartamentams, 5235 Gulf Blvd., St. Petersburg Beach, Florida, skersai kelio prie Gulf of Mexico vandenyno. Lietuviai tikrai konkuruoja su geriausiomis vietomis, nes jau patys turi įsigiję pirmąsias vietas. Sustokite pas Antaną Tulį ir įsitikinsite.

Žinau, kad yra ir daug kitų lietuvių, apsigyvenusių St. Petersburgo ir apylinkėse, bet, neturėjau jų adresų. Žinau, kad yra įsteigtas Lietuvių Klubas, karts nuo karto Klubas turi rengimus pp. F. Šeštokų, Neptune Villa, 666 — 76 Ave., St. Petersburg. Čia yra du lietuviai, kurie užsiima nejudamo turto pardavėjimu — J. Galinis ir J. Kromelis. Girdėjau, kad mano senas draugas, chigagietis Dr. S. Naikelis, čia atostogavo ir galvoja ateityje pastoviai apsigyventi.

Charles Marozas, pardavęs 3 Star Baking Co., Chicagoj, yra savininkas The Normandy Motel ir apartamentų, 16 Paradise Lane, St. Petersburg. Jo 3 Star Baking So. savo laiką buvo viena iš didžiausių biznių Chicagoj. Yra didelis būrys lietuvių Tam-

poje ir apylinkėse. Man atrodo, kad esu girdėjęs, jog yra lietuvis Tampa, kuris ten turi didelį motelį... Midway Cabins, B. Popell, prie 92 kelio. Tampa lietuvių taipgi turi savo klubą. Aktyvus nariai — Dr. B. Jasaitis, A. Zabukienė, Emilija Lapenienė, A. Vizėla, J. Maskaliūnas. Klubas rengia Vasario 16 minėjimą, kalbėjimais kvieisti — mano jaunų dienų draugas, chigagietis teisėjas J. Zuris, ir vietinis Dr. Jasaitis. Girdėjau, kad p. Zabukienė organizuoja dainininkus Tampa.

Man pasakojo, kada mirė Elzbieta Lietuvninkienė, Woodlawn Park, Orlando, 95 m. nuo Tampa. Velionė palydėjo į kapus 25 automobiliai. Lietuviai buvo suvažinę iš apylinkių. Ponas Lietuvninkas turi tropinių vaisių sodus. Tampaj taip pat gyvena Ant. Tupikaitis, A. Malela, St. Martinkus, Na, žinoma, yra ir daugiau, bet man nežinomu, todėl prašau atleisti.

Man aišku, kad lietuviai, kurie turi kokius biznesus, o ypač tokius, kur verčiasi iš turistų, būtinai turėtų daugiau garsintis lietuviškuose laikraščiuose. Juk dabar daug lietuvių važiuoja atostogoms į Floridą. Dažnam būtų malonu apsisotiti pas savo tautietį, negu pas nežinoma svetimietį. Nėra reikalo dėti didelius skelbimus lietuviškuose laikraščiuose. Gali būti ir maži, bet dažni pranešimai. Skaitytų jai adresus užsirašytų ir keliaudami žinotų kur apsisotiti.

(B. d.)

BŪTI AR NEBŪTI

(Atkelta iš 1 psl.)

Jei Vlikas turi apleisti savo dabartinę būstinę, tai vėl yra aišku, kad vienintelė ne tik tinkama, bet ir iš viso įmanoma vieta jam tėra šiame krašte. Rimty klūčių jam į čia persikelti nėra, jei, žinoma, neskaitysime klūčių, kylančių iš kitų, ne Vliko uždaviniais paremtų sumetimų. Todėl nebėra ko delsti. Reikia padaryti.

Bet būstinės klausimu išsprendimas nėra Vliko problemos išsprendimas. Vliko problemos tebėra: visuomenės konsolidacijos teigiamas sprendimas, jo bendradarbiavimo su kitais veiksniais sutvarkymas, naujos dvasios jo darbuose skūrimas.

Jeigu Vlikas, kad ir į Ameriką perkeltas, testų savo ekskluzyvistinę laikyseną jame neatstovaujamo politiškai organizuotos visuomenės atžvilgiu, jis netaps tikru Vliku, tai yra Vyriausiu Lietuvos Išlaisvinimo Komitetu. Priešingai, juo toliau juo labiau jis virst tik vienu iš tos akcijos veiksmų. Jo vardo pirmoji raidė netruks galutinai "nudžiūti" ir jis liks, geriausia atveju, tik "liku", o nebe "Vliku".

Jeigu Vlikas pakeistų savo būstinę tik tuo sumetim, kad mūsų politinio susiorientavimo diplomatinis sektorius kaip nors liktų "į antrą planą" nustumtas, tai tas reikštų, kad jis yra nusistatęs pasilikti, kaip ir dabar, tik "medkirčių brigada", bandančia — ir bandančia gana nesėkmingai — pakirsti kaip tik tą medį, į kurį Vlikui dera remtis ar gal jį kartais net ir paramstyti, kad audros ne taip greit palaužtų negausias jo šakas.

Kad Vlikas nežūtų, o būtų, ir būtų toks, koks jis suprantas jį kuriant, ar koks ir dabar tebesivaizduojamas žymios visuomenės dalies, esančios toliau nuo tikrovės ir sąmonėje tesinėjančios išsilaikymo vieningo politinio centro sąvoką, reikia keisti ne tik jo būstinę. Reikia pasiryžimo atsitraukti nuo padėbėsė lakiojančių, skambiomis frazėmis reikiamų fantazijų, nuo falsifikuotų didybės. Nes tikroji Vliko didybė gali išaugti ne iš gražybės, ne iš tuščių formų, o tik iš visai realaus, jam priemamo darbo.

V. Rastenis

Naujai išrinktas Kubos prezidentas Fulgencio Batista sveikina su buvusiu prezidentu Morales de Castillio. Kaip ir buvo laukiama, išklmėse neapseita ir be susišaudymų...

Vadovaus kol tik bus gyvas...

Ka rašo E. Simonačio organas

"Dirvos" sausio 13 d. Nr. 2 kur išbuvo ištisus tris mėnesius! straipsnyje "Ar teisingai atstovaujama Mažosios Lietuvos reikalai"? — buvo apžvelgti klausimai, susiję su Lietuvos pajūrio kraštu. Ypač buvo atkreiptas dėmesys į Mažosios Lietuvos Tarybos pirmininko E. Simonačio nesuprantamą laikyseną Vlike.

Ten buvo išaiškintos aplinkybės, kokių būdu dabartinė Vliko dauguma, pasinaudodama tam tikros priklausomybės padėtimi, verčia E. Simonačių pasiduoti vienos grupės užgaidoms. Straipsnyje buvo nurodyta, kad tokios priklausomybės piktnaudojimas yra žalingas bendram lietuvių reikalui, nes su Mažąja Lietuva susijusios problemos negali būti paverstos partinių kombinacijų įrankiu. Ten pat, tik prabėgomis, buvo pasakyta, kad plačiajai lietuvių visuomenei nesuprantamu būdu taip pat M. Gelžinis, mažlietuvių atstovas Vykdomojoje Taryboje, besąlyginiai tarnauja vienai grupei.

Kaip tenka patirti, mūsų išvedžiojimai susilaukė Mažosios Lietuvos veikėjų ir bičiulių tarpe gyvą atgarsį. Straipsnyje iškelti klausimai rūpi ne mums vienems, bet visiems tiems tautiečiams, kurie, neapjaukinti partinio valdymo užgaidų, laiko Mažosios Lietuvos reikalus visos lietuvių tautos reikalais. Vakarų Vokietijoje leidžiamas leidinis "Keleivis", kurio ryšiai su Mažosios Lietuvos Taryba ir jos pirmininku E. Simonačiu yra visiems žinomi, dar pereinamųjų spalio mėnesio numeryje paskelbė straipsnį, pavadintą "Atvirai pasakius". Jame išvedama savaime sveikintina mintis, kad mažlietuvių laikytusi nuošaliai nuo partinės veiklos, o neišleisti iš akių "lietuviškų reikalų". Čia pat gana griežtai ir, pasakytume, iškreivo veidrodžio perspektyvos pabarami Mažosios Lietuvos veikėjai užjūryje dėl jų tariamo ar tikro neveikumo. Ypač jie raginami rašyti "Keleivį".

Galima buvo laukti, kad "Keleivio" straipsnis nepaliks be atsakymo. S. m. sausio 15 d. numeryje atsiliepė žinomas veikėjas V. Peteraitis iš Montrealo. Jis ne be pagrindo nurodo, kad užjūryje gyveną mažlietuvių toli gražu neužmigo minkštuose foteliuose, kaip jiems priekiautauja "Keleivis". V. Peteraitis primena, kad užjūryje veikia Mažosios Lietuvos Rezistencijos Sąjūdis, kuris vadovauja Mažosios Lietuvos politiniam darbui. Įsikūrę Mažosios Lietuvos Bičiulių draugija. Užjūrio lietuvių stengiasi ne tik supažindinti pačius lietuvius su Mažosios Lietuvos problemomis, bet skverbiasi ir į angliskąją spaudą bei visuomenę. Be visos eilės kitų darbų, Kanadoje išleistas informacinis biuletenis "Bičiulis". Visa tai atlikta šalia tiesioginio sunkaus darbo, iš kurio sudaromas pragyvenimas ir kurio pajamų dalis skiriama lietuviškam darbui remti. Ne iš kitų lėšų ir pats Erdmonas Simonačaitis buvo iškviestas Amerikon ir Kanadon,

Jeigu paskutiniu laiku lietuvių visuomenėje kilo diskusijų dėl E. Simonačio asmens, tai kaltė tenka tik jam pačiam. Jis Vlike leido paversti visai lietuvių tautai brangius Mažosios Lietuvos reikalus vienos politinės srovės užmačių objektu. Tokia E. Simonačio laikysena, esame tikri, negalės išeiti į naudą nei jam pačiam, nei nepatarnaus Lietuvos laisvės bylai bei Mažosios Lietuvos specifiniams interesams.

B. P.

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

TRANSPORTAS

Paskiausia gautais duomenimis, pvz., cementas, dirbt. trąšos, druska, bulvės, kartais ir grūdai dažniausiai gabenami nepakuooti, t. y. visai palaidi. Nuostoliai dėl tokio transporto esti labai dideli, ypač jei tenka viską perkrauti į kitas priemones. Sakysimė, į Kauno priplauką minėtos prekės atvežamos vagonais. Priplaukoje, jei būna parengti baidokai, jie iš vagono kraunami tiesiai į baidokus. Tačiau tokių atsitikimų retai pasitaiko. Todėl dažniausiai druska, cementas, trąšos, kalkės ir kitkas iš vagonų išverčiama žemėn. Ten jie ir stovi, kol ateina baidokai.

Vagonus skubama iškrauti, nes už jų neištuštinimą laiku tenka mokėti prastovėjimo pabaudas ir dar reikėtų turėti su teismais bei prokurorais.

Druska, cementas ir trąšos brezentais tik tuomet dengiami, kai lyja. Dengiami tik tiek, kiek užtenka brezentų. Tačiau lietus vis tiek tuos daiktus apgadina.

NEMUNAS NEREGULIUOJAMAS

Nemunas išsiplėtęs ir sekus. Laivai augščiau Kauno plaukia tik pavasarį ir rudenį, kai atsitranda daugiau vandens. Ir tai trumpą laiką. Seklumas Nemune daug. Ant jų laivai dažnai užplaukia. Ant sekulumos užplaukimas okupantų laikomas nusikaltimu. Už tai kas nors turi atsakyti. Baidokus vilkikai tik traukia. Baidokų stūmimo metodas pasibaigė nesėkme. Kelių baidokų buvo sunaikinti vairai. Baidokų kelionė nuo Jurbarko iki Kauno trunka 2-3 paras, jei "ne užlipa" ant sekulumos. O kai užlipa — šaukiasi pagalbos.

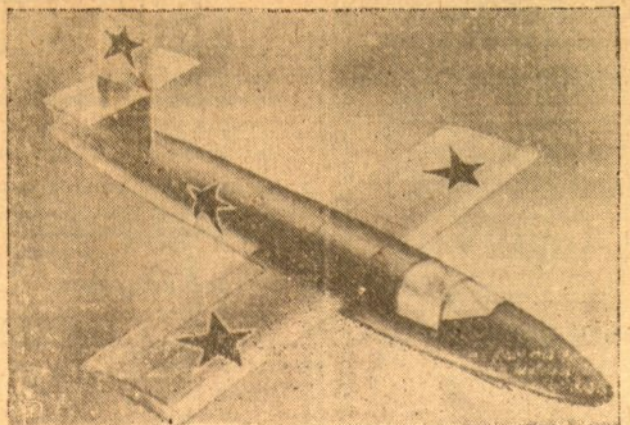
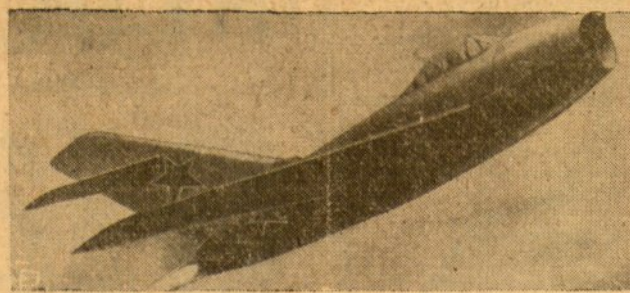
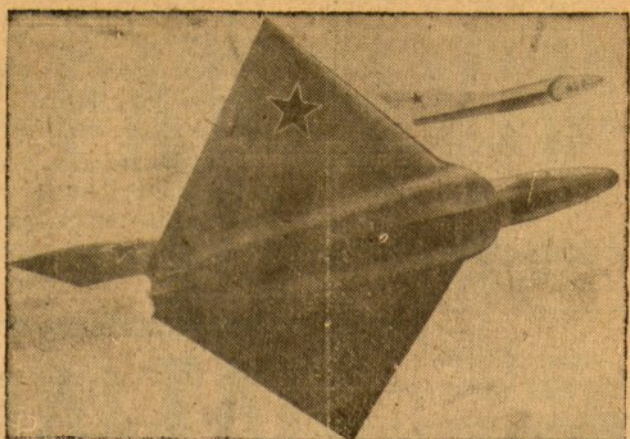
Nemune plaukioja nedideli baidokai — iki 300 tonų. Baidokai numeruoti. Didžiausias baidoko numeris 1954 m. buvo 410. Baidokus traukia vilkikai. Jų yra didesnių ir mažesnių. Didesnieji baidokai: "Ždanovas", "Čkalovas", "Dzeržinskis"; mažesnieji: "Džiugas", "Desiatilietka". Keleivių susisiekimui naudojami šie laivai: "Kestutis", "Aleksandras Matrosovas", "P. Cvirka", "Salomėja Neris".

Kauno laivininkystės ruožui priklauso: Nemuno, Klaipėdos ir Kaliningrado sritis. Kauno laivininkystės ruožas priklauso Pabaltijo laivininkystės, kurios centras yra Rygoje.

Kauno laivininkystės ruožo viršininkas — rusas Smirnovas. Ir jo tarnautojų daugumas — rusai. Vartojama tik rusų kalba. Net ir darbininkai, prašydami darbo, savo anketas turi rašyti rusų kalba.

LAIVŲ REMONTO DIRBTUVĖS

Jos yra Kaune, toje pačioje vietoje, kur buvo seniau, nė kiek nepraplėstos. Jos remontuoja Nemuno laivininkystės laivus. Pernai jos pastatė plaukiojanti penkių tonų krana. Kranas neilgai buvo naudojamas, nes 1954 m. pavasarį buvo išvežtas. Kalbama, kad visai iš Lietuvos. Nemuno upėvių tarpe sklinda kalbos, kad visi didieji vilkikai ir 410 baidokų būsią iš Lietuvos išgabenta.

Mes dažnai skaitytojus supažindindavome su naujais JAV lėktuvų modeliais. Čia parodomi ir JAV didžiausio priešo — Rusijos naujieji lėktuvų modeliai.

Viršų gynybos naikintojas, galis kilti 70 laipsnių kampu. Antras iš eilės MIG 17, toliau MIG 19 — daugiau skirtas blogam orui. Žemai raketomis varomas gynybos naikintuvas.